

Reconstrucció del pont de Bonmatí. Any 1940

L'Amic

REVISTA DE SANT JULIÀ DEL LLOR I BONMATÍ

L'AMIC

4a època - setembre 2012

40

Serveis

Telèfons d'interès

Ajuntament de Sant Julià del Llor i Bonmatí

Tel. 972 42 22 96 – Fax 972 42 33 34
info@stjuliabonmati.com
www.stjuliabonmati.com
Pàgina oficial de l'Ajuntament al Facebook

Registre Civil i Jutjat de Pau de Bonmatí

Tel. 972 42 22 96 – Fax 972 42 33 34

Escola Sant Jordi

Tel. 972 42 10 70 – Fax 972 42 31 50
b7000123@centres.xtec.es
www.xtec.cat/centres/b7000123/

Parròquia de Santa Maria de Bonmatí

Tel. 972 42 08 07 / 639 35 61 94
m.brugada.c@gmail.com

Ràdio Bonmatí

Tel. 972 42 44 92
radiobonmati@gmail.com
www.radiobonmati.net

Bar Centre Cívic de Bonmatí

Tel. i fax 872 00 01 02
barccbonmati@hotmail.com

Bar El Racó dels Amics

Tel. 616 880 432

Bar Restaurant Can Jans

Tel. 972 42 30 03 (Bar)
Tel. 972 42 40 53 (Braseria)

Restaurant El Duc de l'Obac

Tel. 972 42 09 77

Restaurant La Barca

Tel. 972 42 09 63

Turisme Rural Can Vila

Tel. 972 42 37 12

Banc Popular Espanyol

Tel. i fax 972 42 00 19

Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona

Tel. 972 42 15 50 – Fax 972 42 04 58

Telèfon d'Emergències (urgències sanitàries, incendis i salvaments, seguretat ciutadana, protecció civil) Tel. 112

Mossos d'Esquadra

Comissaria de Santa Coloma de Farners
Tel. 972 18 16 75 – Fax 972 84 22 01

Atenció a les Dones en Situació de Violència
Tel. 900 900 120

Servei d'Assessorament Jurídic en Llei d'Estrangeria

Tel. 872 97 38 78 (Pla Ciutadania del Consell Comarcal de la Selva)

Teisa

Oficines: 972 20 48 68 (central)
972 20 02 75 (Girona)
972 26 01 96 (Olot)

Fecsa Endesa

Avaries: 902 77 00 77

Correus d'Anglès

Tel. 972 42 22 21

Consell Comarcal de la Selva

Oficines: Tel. 972 84 21 61
Fax 972 84 08 04
comarca@selva.cat
www.selva.cat

Xaloc (gestió tributària)

C/ Major, 156 – Salt
Tel. 972 40 27 77

Farmàcies

Farmàcies de guàrdia (informació)

www.cofgi.com

Farmàcia de Bonmatí

M. José Medina Bonora: Tel. 972 42 22 31

Farmàcies d'Anglès

Adela Bonmatí: Tel. 972 42 08 89
Teresa Franch: Tel. 972 42 00 51

Farmàcia de la Cellera

Marta Jomet: Tel. 972 42 14 63

Farmàcia d'Amer

Soledat Bassó: Tel. 972 43 03 16

Salut

CAP d'Anglès (de 8 h a 20 h)

Tel. 972 42 14 98 / 972 42 16 04

Urgències i Ambulàncies

Tel. 112

Atenció Continuada de Santa Coloma de Farners (de 20 h a 8 h)

Tel. 972 84 30 16

Sanitat Respon

Tel. 902 11 14 44

Horaris - Serveis varis

Atenció municipal

• Oficines: De dilluns a divendres, de 9 del matí a 2 de la tarda
Dimecres, de 5 de la tarda a 8 del vespre (excepte a l'agost)
• Secretaria: Dilluns, dimarts, dimecres i dijous, de 12 del migdia a 2 de la tarda. Cal concertar visita prèviament
• Alcaldia: Cal concertar visita prèviament
• Oficina tècnica: Cal concertar visita prèviament

Assistència Social

Treballadora social: dilluns al matí
Educador social: el 1r i 3r divendres de mes i el 4t dijous. Per concertar entrevista: tel. 972 42 22 96 (ajuntament) // 872 973 003 (atenció telefònica del CBSS)

Farmàcia M. José Medina Bonora

De dilluns a divendres, de 2/4 de 10 del matí a 1/4 de 2 de la tarda i de 2/4 de 5 de la tarda a les 8 del vespre. Dissabtes, de 2/4 de 10 del matí a 1 del migdia. Per guàrdies, consulteu www.cofgi.com
Tel. 972 42 22 31

Parròquia de Bonmatí

Horari de misses:
Missa anticipada (dissabtes i vigílies de festius), a les 6 de la tarda
Despatx parroquial:
Dissabtes de 5 a 6 de la tarda i hores convingudes (tel. 972 42 02 53 / 639 356 194, m.brugada.c@gmail.com)

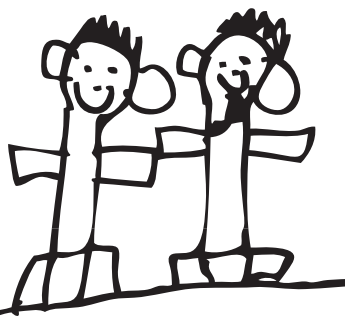
Residus

Deixalleria mòbil

Cada primer dimecres de mes, al davant de l'envelat
Horari: D'octubre a maig, de 9 a 13.30 h i de 15 a 18.30 h
De juny a setembre, de 8 a 14.30 h

Trastos voluminosos

Retirada a domicili cada primer dijous de mes (la nit abans s'han de deixar els trastos al carrer)
Cal trucar prèviament a l'ajuntament o al 902 103 493 (Atenció Ciutadana sobre Residus)

Llinda

ÍNDEX

Serveis	2
Llinda	3
Fa cent anys	3
Entitats	4
Actualitat	24
Història	27
Entrevista	36
Reportatge	38
Relats	45
Cultura	52
Cuina	54
No m'agrada	55

Edita:

Ajuntament de Sant Julià del Llor i Bonmatí

amb la col·laboració de:

Diputació de Girona

Consell de redacció:

Anna Pagès, Xevi Pijaume, Lluís Molas,
Rosa Taberner, Anna Marcó i Gemma Domínguez.
revista.lamic@gmail.com

Impressió:

Impremta Pagès
Tel. 972 420 107 - Anglès

Portada:

Reconstrucció del pont de Bonmatí, l'any 1940. Foto cedida per Glòria Casadevall

Dipòsit Legal: GI-1210-1993

El Consell de Redacció no s'identifica necessàriament amb les opinions dels articles publicats.

El centenari de la denegació del Senat al projecte de llei que proposava segregar Sant Julià del Llor (i Bonmatí) del municipi d'Amer per agregar-lo a Bescanó obre, amb un article de Gerard Buxeda i Majoral, un apartat en aquesta revista que està dedicat als treballs d'investigació que s'han realitzat o que s'estan duent a terme ara mateix en relació amb la història del nostre municipi. La publicació d'*El monestir de Santa Maria d'Amer a l'època moderna*, de Xavier Solà i Colomer, de la qual en parlarem al pròxim número d'aquesta revista; el llibre *L'aigua del Ter a la Selva*, del mateix Gerard Buxeda; el volum de Quaderns de la Revista de Girona dedicat a Sant Julià del Llor i Bonmatí, que encara ha de sortir a la llum, coordinat per l'arqueòloga M. Carme Domènech; el projecte d'estudi de les colònies industrials a la Selva del periodista i historiador Xavier Martí i Ylla, i fins i tot el treball de recerca de l'estudiant Cesc Pons sobre l'activitat a la zona industrial de la colònia, posen en relleu que en qüestió historiogràfica, al nostre poble, encara hi ha molta feina per fer. I més encara, ara, amb la troballa de restes romanes a Sant Julià.

No cal dir que la revista *L'Amic* i les contribucions que hi va fer fonamentalment en Benet Valentí són, la majoria de les vegades, la font de documentació per als estudiosos. Però estem convençuts que hi ha molt més material encara que pot proporcionar informació valuosa als historiadors. En aquest sentit, per exemple, l'Ajuntament i les paròquies haurien de posar fil a l'agulla per poder posar a disposició dels investigadors tot el fons que tenen en el seu poder. Així mateix, seria interessant que tant particulars com entitats de tot tipus (empresarials, comercials, socials...) també cedissin material antic que pugui ser d'interès general (fotos, filmacions, escrits, llibres de comptabilitat...). I cedir no vol pas dir donar res, sinó deixar-ho per tal de fer-ne còpies digitalitzades. Per a això, però, caldria preparar un arxiu digital amb cara i ulls. Des d'aquestes ratlles, doncs, llancem el repte a l'administració local o a qualsevol persona amb inquietuds historiogràfiques que, d'alguna manera, volgués continuar la feina d'en Benet Valentí, al qual, com diu la M. Carme Domènech, "la historiografia del poble estarà sempre en deute".

Consell de redacció

Fa cent anys, el 1912...

- Al febrer es reprenen les classes a les escoles de Bonmatí, que s'havien suspès al desembre a causa de diversos casos de xarampió.
- El 5 de maig, el propietari de la Paperera Torras, Salvador Torras Domènech, és nomenat president de la Cambra Oficial de Comerç i Indústria de Girona.
- El 25 de maig el Senat denega l'autorització per segregar Sant Julià del Llor del poble d'Amer i agregar-lo al terme de Bescanó.
- El 29 de maig, el diputat tradicionalista Dalmau Iglesias assisteix a Bonmatí al casament entre Montserrat Bonmatí i Tomàs Carreras i Artau, advocat i catedràtic d'ètica a la Universitat de Barcelona.
- Al setembre, acusats d'haver sostret cinc sacs de blat i un altre de farina del molí del Llor, detenen el moliner i un altre home.
- Manuel Bonmatí arrenda el molí del Llor a Isidre Pigem, que provenia del molí d'en Nerós, a Sant Martí de Llémena. El preu d'arrendament estipulat és d'un duro de plata diari.
- El 22 de desembre, el Centre Recreatiu Acció Social de la Colònia Bonmatí inaugura el seu teatre. S'hi representen *El jefe de la coronela* i *El primer dit*.
- H. Vicente Casacuberta lloga la fàbrica que havia ocupat Joaquim Estrany i Fills i passa a controlar les dues plantes tèxtils de la colònia.
- El Marquès de Sant Mori adquireix la mina La Vigilada, situada entre la Rovira i can Rigau.

Agrupació d'Activitats Culturals i Festives

FESTA MAJOR DE BONMATÍ 2012

5a Trobada de Cotxes i Motos Clàssiques.

Festa de l'escuma a la plaça Don Manuel.

Sardanes al davant de l'envelat.

Ballada dels gegants d'Anglès a la plaça Massana.

IV CONCURS DE PINTURA RÀPIDA

Categoria Adults (15 concursants)

1r premi – Josep Plaja
2n premi – Gaspar Bosch
3r premi – Nèstor Sanchís
4t premi – Albert Giménez
Accèssit – Susanna Roura

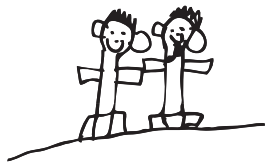
Categoria Juvenils (5 concursants)

1r premi – Sergi Domínguez
2n premi – Ahmed Abdessmie
3r premi – Adán Estrada

Categoria Infants (22 concursants)

Tots els concursants van rebre un obsequi d'un lot de pintura

Associació Anar-hi Anant

25 ANYS... I MÉS

Després de la celebració del 25è aniversari, la Marxa Popular de Bonmatí enceta una nova etapa: s'acaba de constituir l'Associació Anar-hi Anant, que a part de representants de l'escola Sant Jordi i l'AMPA, integrarà membres de totes les associacions que col·laboren

en la preparació d'aquesta prova i altres persones que s'hi vulguin incorporar a títol personal. En el pròxim número us n'informarem més àmpliament.

Més informació de la Marxa a:

www.marxabonmati.com

25a MARXA ANAR-HI ANANT (19 km / 10 km – 1.484 inscrits)

Les inscripcions

La sortida

Avituallament

La "cuina"

Les samarretes

Esmorzar i inflables

I MARATRAIL (45 km – 173 inscrits)

JOEL JAILE (BONMATÍ)

MARTA PRAT (MANRESA)

TOTI BES (GIRONA)

JOAN FONTANÉ (BONMATÍ)

Associació de Joves de Bonmatí i Sant Julià del Llor

INICIATIVES PER AL TEMPS D'OCI

Oci Alternatiu Ter-Brugent

Intentant detectar les necessitats que comparteixen els joves de la zona del Ter-Brugent quant a oci nocturn, va néixer la idea de fer un projecte mancomanat entre els municipis d'Osor, Anglès, la Celler, Amer i Sant Julià del Llor i Bonmatí, impulsat per entitats juvenils, per tal de crear una xarxa d'entitats del territori per enfortir el teixit associatiu i fomentar la participació, i a fi de promoure un oci alternatiu entre els joves durant les nits de juny i juliol.

Després de definir el calendari d'activitats es va sol·licitar una subvenció a Dipsalut per a la promoció d'hàbits saludables entre els joves, per cobrir les mínimes despeses que suposava cada activitat de les que es van programar:

16 de juny: Sortida nocturna i Dj final de ruta, a Amer

29 de juny: Guerra de pintures, a Anglès

13 de juliol: Torneig de futbol, música i sopar, a Sant Julià del Llor i Bonmatí

20 de juliol: Descoberta d'estels, a la Celler de Ter

27 de juliol: Jornada de videojocs, a Osor

Les activitats han tingut una bona resposta dels joves, han ofert una alternativa a l'oci nocturn, i han creat xarxa entre els joves de la zona. Ara ens reunirem per fer una valoració més detallada i proposar millores per properes edicions.

Les Nits Alternatives han estat promogudes per l'Oficina Jove de la Selva i les àrees de Joventut dels ajuntaments, amb el suport indispensable de les associacions de joves dels municipis:

Grup Excursionista Amerenc GEA Esquelles d'Amer
Taula de Joves d'Anglès

Agrupament Escolta de Puigdefrou de la Celler

Associació Juvenil de Bonmatí i Sant Julià del Llor i
Ràdio Bonmatí

Assoc. d'Amics per promoure activitats culturals i as-
soc. de joves, d'Osor

Cinc entitats de la Selva reben subvenció de la Direcció General de Joventut

Les associacions que han rebut la subvenció són les següents:

- Associació Cultural i Musical Soroll de Vidreres (1.100 € pel projecte H- titud Fest 2012).
- Associació de Joves de Brunyola i Sant Martí Sapresa (1.100 € pel projecte Movem Brunyola!).
- Associació Juvenil de Bonmatí i Sant Julià del Llor (825 € pel projecte Sant Julià i Bonmatí Jove II).
- Associació Cultural Elèctric de la Celler de Ter (1.500 € pel projecte FADE, Festival d'Art Digital i Electrònica, 4a edició).
- Associació Juvenil Club d'Osor (990 € pel projecte Joves Rurals).

Anna Rocasalva
Tècnica de Joventut

Nit Alternativa a Bonmatí i Sant Julià del Llor: torneig de futbol, sopar i música.

Càritas

TEMPS DIFÍCILS

Aprofitant l'oportunitat que ens dóna aquesta revista, volem explicar una mica la feina que Càritas del nostre poble porta a terme.

Ara són moments de crisi i moltes retallades, que us podem assegurar que a Càritas també

han arribat, però gràcies a la col·laboració de moltes persones del poble –i podem assegurar que en tenim moltes– anem tirant endavant. Des d'aquí aprofitem per donar-vos les gràcies.

Càritas en aquests moments rep aliments del Banc d'Aliments Europeu, del Banc d'Aliments de Girona i d'aportacions particulars. Del Banc d'Aliments d'Europa, en aquesta última entrega, ens han retallat el 50%! Com veieu, doncs, les retallades arriben també, i com sempre, als més necessitats.

A finals d'any passarem una memòria de tots els moviments que haurem tingut, tant d'aliments com econòmics.

Entre les activitats que hem realitzat, cal destacar la reunió que es va portar a terme als nostres locals dels representants dels grups de Càritas de l'Arxiprestat del Ter-Brugent, el 19 de gener d'aquest any, on vam

comentar aspectes del sistema de recaptació i distribució d'aliments, entre altres temes.

També, els dies 19 i 20 de maig, amb motiu de La Marató per la Pobresa, vam muntar una parada solidària al carrer, posant a la venda varis objectes, aportats per particulars. Vam recaptar 190 euros, que vam entregar a la Fundació de La Marató.

El dia 24 de juliol, vam signar un contracte amb l'Ajuntament del nostre poble pel qual ens cedeix la casa que està situada al costat de l'Esplai de Sant Julià per poder atendre temporalment famílies amb problemes d'habitatge. Segons aquest contracte, les persones usuàries de la casa vindran derivades dels serveis socials de l'Ajuntament.

I per al pròxim curs escolar, volem posar en marxa reforç escolar per a nens i nenes de famílies amb problemes econòmics i socials. I també estem treballant per crear un grup de voluntaris per ajudar la gent gran.

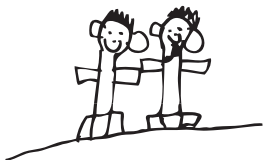
Com veieu, de feina no en falta, i si voleu col·laborar, teniu les portes ben obertes.

I a tots els que ja col·laboreu amb nosaltres, moltes gràcies.

La junta de Càritas Parroquial de Bonmatí

En l'acte protocol·lari de signatura del contracte de concessió de la casa municipal de Sant Julià hi van ser presents (d'esquerra a dreta) l'alcalde, Marc Garcia; el president de Càritas Parroquial de Bonmatí, Francesc Caparrós; el director de Càritas Diocesana de Girona, Ramon Barnera, i el president del Consorci de Benestar Social de la Selva, Joan Garriga.

Colla Excursionista

ELS CIMS DE LES NOSTRES MUNTANYES

**SANT JULIÀ
DEL LLOR**

Molts dels cims de les nostres muntanyes presenten elements de diferent naturalesa que ens assenyalen el punt culminant de la muntanya. Haurem contemplat infinites panoràmiques a tocar d'una creu o enfilats als carreus desmanegats de les restes d'un castell. Altres vegades

haurem recolzat la càmera sobre una gran fita de pedres o sobre la superfície rodona d'un vèrtex geodèsic per fer la fotografia de record del cim.

Quantes imatges no tindrem d'un cim on apareguin elements més o menys artificials que l'identifiquin?...

Els cims de les muntanyes, a més del topall orogràfic amb el cel i el punt de l'horitzó que marca una inflexió en el nostre itinerari, han esdevingut al llarg dels temps ubicacions perfectes per a alguns assentaments i elements.

Ja de ben antic els pobladors van ocupar turons i elevacions per qüestions d'estratègia i vigilància. Molts cims i turons encara mostren restes de temps passats que constitueixen una part del ric patrimoni arquitectònic i cultural. Aquests vestigis ens ajuden a interpretar alguns fets de la història i, en molts casos, han esdevingut referències del paisatge local: poblats ibèrics, torres de guaita, esglesioles, castells, etcètera.

Més modernament, la tecnologia ha requerit els punts més elevats del territori per desenvolupar xarxes de diferent naturalesa que han convertit molts cims en els seus nodes: torres de vigilància i comunicació, vèrtexs geodèsics o antenes de telecomunicacions. Aquests elements compleixen, sens dubte, una funció específica i la seva ubicació no pot ser altra que un punt prominent del territori.

Finalment, en molts cims hi ha instal·lades creus, plaques, pessebres o banderes. Són elements amb una càrrega simbòlica important, la vigència dels quals depèn de l'eficàcia que puguin tenir com a símbols col·lectius en cada moment, i no sempre són ben vistos per tothom.

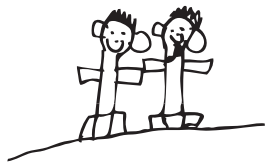
Taga

Matagalls

És tradició que el col·lectiu muntanyenc hagi instal·lat aquest tipus d'elements en cims emblemàtics de la nostra geografia. La llista seria llarga: Taga, Matagalls, Puigmal, Canigó, Pica d'Estats...

Aquest costum també es dona en altres serralades com ara els Alps, on és fàcil trobar creus, oratoris o imatges en cims i collades. Si mirem més enllà, cap a l'Himàlaia per exemple, són freqüents els símbols associats a diferents creences com ara banderoles d'oració, amuntegaments de pedres o oratoris.

Ja fa un temps, i no és nou, en alguns cims de les nostres muntanyes s'han produït "robatoris" de creus, qualificats d'actes vandàlics per uns i de "campanya de neteja" per uns altres. Alguns exemples en són la creu del Puigsacalm a la Garrotxa, la del Gra de Fajol al Ripollès (aquesta va ser col·locada novament el juny passat) o la del Puig d'Estela al Berguedà, col·locada des de feia més de cinquanta anys per commemorar l'aniversari d'una entitat de la comarca.

A quina lògica respon serrar la creu d'un cim i deixar la base com una ferralla qualsevol?

S'han d'eliminar aquests símbols que ja formen part del paisatge muntanyenc?

Però també ens hem de preguntar si avui dia té sentit posar creus o plaques commemoratives en cims o llocs emblemàtics de les muntanyes.

No hi ha altres maneres d'expressar aquestes efemèrides?

Possiblement trobaríem arguments a favor i en contra: uns de caire ecològic, altres fonamentats en la ideologia; uns de més enraonats i coherents, altres de propers a la demagògia i allunyats de qualsevol bri de convivència i respecte. Aquest és un debat etern, delicat i sovint incòmode; una qüestió difícil de plantejar que té els seus períodes de retorn.

Potser un exemple de bones pràctiques en aquest assumpte pot contribuir a la reflexió. A inicis del mes de juny passat es va desmantellar el repetidor de telefonia fixa del Puigllançada. Aquesta estructura, obsoleta des de feia anys, era un element molt característic d'aquest cim situat entre el Berguedà i la Cerdanya. La iniciativa, engegada des del Parc Natural del Cadí-Moixeró, fou liderada per l'Ajuntament de Bagà, com a propietari dels terrenys, i va tenir el suport del Consell Comarcal del Berguedà i del Consorci Turístic de l'Alt Berguedà. Davant d'aquest requeriment i després d'un llarg procés administratiu, la companyia Movistar, propietària de la instal·lació, va procedir al desmantellament i la restauració de la superfície cimera del Puigllançada.

Sens dubte cal cercar maneres desapassionades d'actuar; actuacions que siguin respectuoses amb les persones, amb els col·lectius i, per descomptat, amb la muntanya.

Xavier Pijaume Sureda

CAMPAMENTS DE RIBELLES

Sec..., erm, Corescat...

Feia anys que no vèiem un "panorama" tan desolador...

Ni una sola font "funcionant"...

A la bauma dels Ribellencs, pujant des de Sant Aniol, rajava un cabell d'aigua i hi podies trigar cinc minuts a omplir la cantimplora. Aquest any ho hem notat tots i més els participants del campament, que sortint carregats d'aigua no vam arribar amb les cantimplores plenes fins a l'hora d'esmorzar...

La font de Sant Aniol d'Aguja raja i la de Baumes d'Uja també... Miracle!... Però no era el nostre camí... Sortírem del campament i anàvem a dormir als prats de la Bateria, sobre el Corral de Principi...

Fer sis hores i mitja de camí amb nois/es de 12 a 16 anys, comporta una condició dins el terreny, evitar les solanes i, sempre que es pugui, passar pels obacs.

Arribarem a bon port i allí el cotxe ens va avituallar.

Cal prevenir i controlar els punts possibles d'aigua...

Per la resta de l'estada, va ser un èxit. Fins l'any que ve.

Colla Excursionista

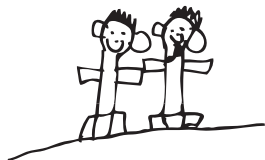

Comissió de Festes de Sant Julià

FESTA DE SANT JULIÀ DEL LLOR 2012

Ja ha passat una altra festa! Aquest any, però, com molts haureu vist, hem hagut de fer una variació en el nostre programa: hem canviat l'audició de sardanes de la cobla per una sessió de ball de fi de festa, per tal d'ajustar-nos al pressupost de què disposàvem. Tot i això, esperem que tot hagi estat del vostre gust. De part nostra, un donem moltes gràcies a tots els que heu vingut. Fins l'any que ve!

La Coral

“QUI CANTA...”

Des de tots els temps, la veu ha estat usada pels humans com a mitjà d'expressió per excel·lència. I es podria dir que és l'instrument musical més antic, en totes les seves formes: murmurar, parlar, cridar o cantar. Al marge de l'entonació o de la claredat, tothom, absolutament tothom amb capacitat per parlar, té habilitat per cantar. És més, tots tenim o hem tingut alguna vegada la necessitat de cantar: un himne, una cançó que ens porta bons records, la felicitació d'aniversari, una nadala...

Cantar és una cosa molt simple i natural, ja que es tracta de parlar seguint un to musical, deixant que la respiració faci la resta. És clar que hi ha persones més ben dotades per tenir un cant "agradable", però qui pot parlar no pot negar que no pugui cantar.

I, a més, està comprovat que cantar aporta molts beneficis: relaxa i ajuda a disminuir l'estrès, ajuda la persona a alliberar-se i li dona l'oportunitat d'expressar-se, fa treballar la memòria i la capacitat d'atenció, dona confiança i eleva l'autoestima, dona l'oportunitat de descobrir la pròpia veu i de treure'n partit, inspira i potencia la sensibilitat...

Són molts els estudis mèdics que asseguren que és recomanable cantar perquè activa la respiració profunda, l'abdominal, que és la que "fa massatges" als intestins i alleuja el cor afavorint la circulació sanguínia. A més, activa els nervis parasimpàtics, que són els que ens proporcionen tranquil·litat i contraresten l'estrès. I amb aquesta relaxació, a més, es reforcen les defenses de l'organisme.

Ja ho veieu, doncs: cantar és altament beneficiós per a les persones. Ja ho diu la dita: "Qui canta, els seus mals espanta".

Si ho voleu comprovar, us convidem a venir a assajar amb nosaltres els dilluns a partir de les 7 de la tarda al Centre Cívic de Bonmatí. No guanyarem cap Grammy, ni actuarem al Palau de la Música ("...qui ha dit que no?"), però sí que passarem una bona estona i, de passada, farem salut. No cal ser cap Montserrat Caballé ni cap Plácido Domingo: hi ha lloc per a tothom! Animeu-vos! Veniu a cantar!

Coral Ipso Lauro

Trobada de corals pel Concert de Primavera, el 6 de maig passat, a l'església de Bonmatí. Hi van participar la Coral Josep Ruhí de Bescanó, la Rossinyol de Sales de la Celleria, la Cors Alegres d'Anglès i l'Ipsa Lauro de Bonmatí.

Donants de Sang

TROBADA DE DELEGATS DE LA SELVA

D'esquerra a dreta, el delegat local, Joan Vélez; el president de l'Associació de Donants de Sang de Girona, Marc Ibars; l'alcalde de Sant Julià del Llor i Bonmatí, Marc Garcia; la doctora del Banc de Sang i Teixits de Girona Anna Millán, i el màxim responsable dels delegats de la Selva, Josep Planiol.

El 10 de març passat es va fer a Bonmatí la XXXI Trobada de Delegats de la Selva de l'Associació de Donants de Sang.

La trobada va estar presidida pel president de l'Associació de Donants de Sang de Girona, Marc Ibars, i el responsable de l'entitat a la comarca, Josep Planiol, que van fer un balanç de l'activitat de l'últim any.

En la seva exposició, Marc Ibars va alertar del descens de donacions que s'havia registrat comparant les dades del 2010 i el 2011. Concretament, a Sant Julià del Llor i Bonmatí, el 2010 es van recollir 122 bosses de sang i el 2011, 50. I aquesta mateixa tendència es va donar tant a la comarca de la Selva (el 2011, 763 bosses menys que el 2010) com al conjunt de les comarques gironines (2.194 bosses menys). Ibars va manifestar que, malgrat aquesta disminució, es recull prou sang per ser autosuficients. Tot i això, va fer una crida a tots els delegats presents perquè es recuperi l'índex de donacions d'anys enrere.

També es va fer una referència a la donació d'òrgans i teixits, que és molt poc estesa i poc coneguda. En aquest cas, es va remarcar que els voluntaris que vulguin fer-se donants d'òrgans, només cal que ho diguin al metge que atén els donadors de sang i que se'ls informi de com obtenir el carnet de donant. A més,

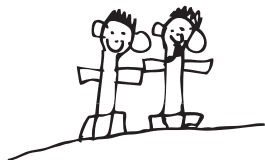
també és molt important que el donant d'òrgans ho faci saber als seus familiars i als seus amics més íntims, per tal de poder actuar amb rapidesa en cas de mort.

Un cop fet el repàs de les activitats del darrer any, la doctora Anna Millán, del Banc de Sang i Teixits de Girona, va fer una xerrada divulgativa sobre el trasplantament de teixits. Millán va explicar que els trasplantaments es poden fer amb teixits de donants cadàvers o bé de donants vius, i que sempre es manté la confidencialitat, de tal manera que ni el donant ni el receptor saben res l'un de l'altre. Dels trasplantaments més habituals, va fer referència al de còrnia, pell, tendons, ossos... Millán també va destacar la importància que té la donació d'òrgans i teixits per a la investigació científica. Al final de la trobada, es va explicar que qualsevol persona es pot fer sòcia de l'Associació de Donants de Sang i que, per ser-ne, no cal ser donant i, a més, no comporta cap pagament de quota.

Agraïment

Des de la delegació de l'Associació de Donants de Sang a Sant Julià del Llor i Bonmatí, volem donar les gràcies a tots els que heu donat sang, i animem a tothom a donar-ne: només cal ser major d'edat i tenir un bon estat de salut. Moltes gràcies

Joan Vélez Berenguer

Escola Sant Jordi

“CARTA A UNA ALUMNA”

Fent neteja de papers, feina dels primers dies de vacances, vaig retrobar una carta escrita per David Pujol, mestre, que va publicar *El Punt* fa 17 anys..., concretament el dijous 13 de juliol de 1995, i que encara guardo i que gairebé és un ritual llegir-la cada estiu.

Malgrat els disset anys que han passat des de la publicació, crec que continua sent de rabiosa actualitat

i a mi personalment em té el cor robat. Sempre he pensat que és la carta que molts mestres enviaríem a aquest alumne anònim que sempre guardem en el record.

Núria Lamuà Grau
Directora de l'Escola Sant Jordi

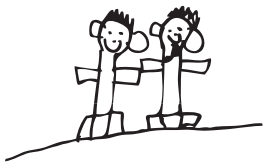
Estimada Gertrudis:

Fa dies que s'ha acabat el curs escolar i han començat, per a tu i per a mi, les vacances d'estiu. Sé que estàs tipa d'arguments, hipòtesis, discussions, raonaments, refutacions i de tots els instruments tradicionals del discurs lògic que fem servir a l'escola (rotllo, tu en sols dir), però t'asseguro que aquesta d'avui serà l'última arenga del curs.

Només deixa que et faci cinc comentaris breus:

1. Durant aquest any hem conviscut una colla d'hores i ben segur que moltes vegades m'he equivocat: potser he pres decisions errònies, o bé t'he jutjat malament, o he traspassat a l'aula les meves preocupacions, i fins i tot potser en algun moment t'he molestat més del compte amb els meus crits o els meus sermons. No et vull pas demanar perdó: en el fons has après que els mestres som persones com les altres, que tenim el mateix dret d'equivocar-nos que tothom.
2. A finals de juny et vaig donar el butlletí amb les notes. No hi crec, jo, en les notes, ja t'ho he insinuat alguna vegada. Però m'obliguen a jutjar-te i, si no ho fes, potser no cobraria i -ja ho entens- amb això no s'hi pot jugar. Em fan dir si progresses adequadament o si necessites millorar. En el fons, qui és que no va progressant sempre i a la vegada, necessita millorar? On és el límit entre dos conceptes? Ningú m'ajuda a delimitar-lo i m'he de deixar portar per la intuïció. Ho entens, que sigui tan difícil avaluar-te? T'explicaré com ho he fet: quan he vist que treballaves i he volgut valorar el teu esforç, he considerat que progressaves de manera adequada. En canvi, quan he observat que t'adormies i no feies el que podies, diem-ne que t'he suspès. Sempre, això sí, he procurat de no enganyar-te i, per tant, deixant els resultats a banda, tinc la convicció d'haver estat just amb tu.
3. Espero que, de tot el que hem fet durant el curs, en puguis treure alguna cosa de profit. Amb tu jo m'havia plantejat d'assolir uns objectius que no podries imaginar-te. Però, què has après realment? Vés a saber! Com puc endevinar el que ha passat de veritat per sota la teva barretina? Com podia jo estar al corrent de totes les teves pors i preocupacions reals i de tots els teus neguits? Segur que has après moltes coses que jo no havia previst i que no les intueixo ni de lluny. D'altra banda, i encara que no t'ho sembli, tu també m'has ensenyat un munt de coses, moltes més de les que et penses.
4. He procurat fer, sempre que he pogut, un ensenyament actiu, i hem sortit de l'aula diverses vegades. Tu reies quan jo repetia que aprendríem més durant el campament de final de curs als Aiguamolls de l'Empordà que durant tot el curs fent exercicis carrinclons del llibre de coneixement del medi. De paraula no me n'has donat la raó, però la vaig endevinar mirant la cara de satisfacció que feies -i de cansament, afegim-ho tot- quan l'últim dia tornàvem amb bicicleta cap a casa. Encara que tu no t'ho creguis, són aquests petits moments que fan pensar que val la pena fer de mestre. I te'n dono les gràcies.
5. I, per acabar, accepta'm un últim consell: gaudeix de les vacances que tot just has començat. Aprofita per fer tot allò que et vingui de gust i que potser no has pogut fer durant el curs. Si em vols creure, deixa't estar de quaderns de vacances, classes particulars i repassos. Llegeix. Fes esport. Banya't tant com puguis. Vés amb bicicleta i surt a passejar. Atipa't de jugar amb els amics. Convenç els teus pares perquè et portin d'excursió o t'inscriguin per anar de colònies. Mira la televisió amb prudència. I sobretot: al pic del sol, fes una bona migdiada sota d'una figuera i escolta el silenci.

David Pujol i Fabrellas (mestre)

Església

UN CURS PER APRENDRE A TOCAR DE PEUS A TERRA

Entenc que treballar en una parròquia vol dir conèixer a fons la vida de les persones i fer-los costat. Així és com ho vaig intentar fer a Palafrugell, on vaig trobar bons amics i bons col·laboradors parroquials. I venia cap a Bonmatí i les parròquies de l'entorn amb la convicció que també hi trobaria bons amics i bons col·laboradors parroquials. I aquesta realitat és la que ha anat suavitzant el trasbals personal.

Al llarg d'aquest any he intentat anar coneixent la vida de les persones i de les famílies de la parròquia i anar portant endavant les tasques parroquials amb senzillesa, seguint els bons camins oberts per Mn. Joan Solà, Mn. Àngel Pla i els mossens anteriors.

Per assolir aquesta etapa bàsica m'hi han ajudat les celebracions habituals (misses, bateigs —5 a Bonmatí i 2 a Sant Julià—, exèquies —4 a Bonmatí—...) i les més extraordinàries (Nadal, Rams, Aplec de Sant Julià, Aplec de Calders, festa major), la visita mensual a les famílies

on hi ha alguna persona impedida per l'edat o per malaltia (Mn. Joan me'n va recomanar 5 i ara són 10), la catequesi i la primera comunió (dos grupets de 3)..., de manera que, d'una forma senzilla, m'he relacionat habitualment amb més d'una cinquantena de famílies.

I sobretot hi ha hagut un equip de gent que, col·laborant en la vida parroquial, també m'ha acompanyat cordialment ajudant-me a conèixer i a servir millor la vida del poble oferint-hi un servei pastoral bàsic. En primer lloc hi ha el Consell Parroquial, format per la Paquita i en Rossend, la Glòria, en Joan i la Tarsi, la Maria, la Rosa, en Josep, l'Àngel, l'Emparo, l'altra Rosa. A les reunions trimestrals m'han ajudat a prendre el pols de la vida parroquial i de la vida del poble. En segon lloc hi ha l'equip responsable de Càritas que es formà amb Mn. Joan format per la Nani, la Rosa, en Lluís i en Francesc. Aquest equip, preocupat per atendre els més necessitats, també m'ha fet conèixer els problemes més greus de les famílies d'aquí a la vegada que intentaven pal·liar-los d'alguna manera. I també hi ha hagut persones que, a nivell particular, s'han interessat per ajudar-me a conèixer i servir millor aquesta parròquia i aquest poble: en Xavier, la Remei...

Jo no sé com anirà la vida social i econòmica del futur. El que sí que estic veient és que la vida cristiana haurà de tendir més i més a un treball de conjunt amb les parròquies de l'entorn. I així és com també s'estan posant els fonaments d'aquesta nova etapa de les nostres parròquies. Els equips de Càritas de cada parròquia ens hem trobat cada trimestre —un cop a Bonmatí— per tal de coordinar el servei que es realitza. Igualment, els catequistes hem tingut una trobada conjunta. També, a nivell més global, s'ha organitzat la caminada solidària a Sant Climent d'Amer, les Conferències Quaresmals, el Viacrucis al santuari de la Salut, el pelegrinatge a Lourdes... I sempre hi ha destacat la participació de Bonmatí.

Déu faci que per molts anys ens puguem acompanyar i ajudar fent possible una comunitat parroquial viva, participada, senzilla, acollidora, digna. I que santa Maria de Bonmatí ens hi ajudi.

Amb els nens que van fer la primera comunió aquest any: l'Adrià Fernández, en Martí Sararols i la Sandra Rodríguez.

Martirià Brugada i Clotas

Grup Il·lusió

ESCALFANT MOTORS

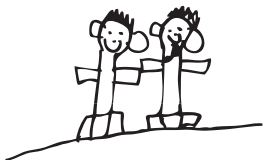
El Grup Il·lusió està preparant ja per a grans i petits tot un seguit d'actes on, com cada any, us hi esperem a tots!

Una gran festa infantil i botifarrada popular ens servirà per començar a escalfar motors i recollir algun dineret per fer possible que Ses Majestats arribin a Sant Julià del Llor i Bonmatí com es mereixen, encara que els temps siguin difícils per a tots, amb la gran Cavalcada de Reis, amb les carrosses plenes de regals i amb xocolata i coca per a tothom...

Preparar les carrosses, els llums, els personatges i els regals per a tots els nens i nenes del municipi, és una tasca que ens fa molta il·lusió, però a més d'il·lusió es necessiten mans i col·laboració de tot tipus.

Des d'aquestes pàgines demanem que qui vulgui i pugui col·laborar i donar-nos suport, es posi en contacte amb qualsevol dels integrants del Grup Il·lusió. Us ho agraïrem nosaltres i tots els nens i nenes, ja que veure el somriure a la cara dels infants aquell dia, us assegurem que val la pena. Us esperem!

Grup Il·lusió

CF Bonmatí

AMB FORÇA!

Aquesta temporada altra vegada tindrem primer equip. Hem passat un any sense tenir-ne, però ha estat per tornar a renéixer, i amb força! Hem de reconèixer que ha suposat un esforç mantenir el Bonmatí CF a flote, encara que la majoria dels socis han seguit col·laborant, igual que els patrocinadors (a tots ells, moltes gràcies). Però, amb ganes i treball, continuarem endavant.

Però tot sigui dit: ens calen més socis, més patrocinadors, més col·laboradors per tirar endavant un club amb cara i ulls, que porti el nom de Bonmatí per les nostres contrades i que també permeti que els nostres fills tinguin una formació educativa i formativa millor. Bonmatí és un poble petit però amb esperit esportiu, amb nomenada. Tenim un dels millors camps de la província i set o vuit equips representaran el nostre club: primer equip, veterans, infantil, aleví, benjamí, prebenjamí, escoleta... A més, modernitzarem i posarem al dia la gestió administrativa i esportiva del nostre club.

Amb l'ajuda de tots, fem que aquest club torni al lloc que li correspon i que, sobretot, es basi en les persones, el civisme, l'esportivitat i la competitivitat. Visca el Bonmatí CF!

Junta directiva del Bonmatí CF

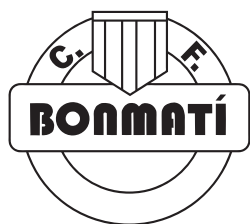
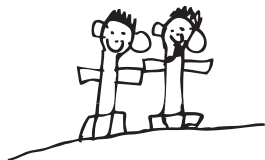
Alguns membres de l'Escoleta. Temporada 2011/12

Prebenjamins A. Temporada 2011/2012

El primer equip, el primer dia d'entrenament de la pretemporada 2012/2013.

Prebenjamins B. Temporada 2011/2012

Benjamins. Temporada 2011/2012

Infantils. Temporada 2011/2012

Veterans. Temporada 2011/2012

AMPA

RELLEU A L'ASSOCIACIÓ DE MARES I PARES

Us volem informar que aquest curs 2012/13 hi ha una AMPA nova a l'escola Sant Jordi de Bonmatí.

Després de dos anys a l'entitat, els integrants de l'AMPA anterior pensem que la renovació serà bona i positiva.

Volem dir-vos que els nous membres entren amb força i moltes ganes. Com a pares i mares, tots tenim una part de responsabilitat sobre aquest tema i és fonamental que entre tots ajudem la nova AMPA, que, en definitiva, són els que ens representen a tots nosaltres i als nostres fills.

Per a aquest curs s'ha estat treballant perquè hi hagi activitats extraescolars per a tots els alumnes. En principi, la proposta serà la següent: els dilluns, teatre; els dimecres, mecanografia i informàtica, i els divendres, plàstica. També hi haurà anglès, i podria ser que s'hi inclogués alguna altra proposta a última hora.

A més, s'oferirà servei d'acollida de matí i tarda, per abans i després de l'horari escolar.

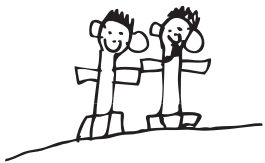
Totes les activitats s'acabaran portant a terme si hi ha prou alumnes inscrits.

Ja ho sabeu: l'AMPA està oberta a tothom, tant a la comunitat educativa com a la resta de la població, i si algú té propostes que voldria que fossin escoltades, encara que no formi part de l'entitat, només ho ha de dir. Moltes gràcies a tots i a totes.

AMPA Bonmatí

Representació de l'obra de teatre a la festa de final de curs, el 22 de juny passat.

Nova Frontera

JUBILATS I SIMPATITZANTS...

Aquest 2012 és l'Any Europeu de l'Envel·liment Actiu i la Solidaritat Intergeneracional. No cal dir que la nostra entitat, des de la seva fundació, ha apostat per aquests dos objectius: d'una banda, fer que els que anem envellint ens mantinguem en forma

proposant i participant en activitats per al nostre benestar i intervenint en la vida social del poble, i de l'altra, obrir l'entitat i les seves iniciatives a totes les edats, no només a les persones més grans. Per això, la nostra associació s'anomena de "Jubilats i Simpatitzants".

Seguint aquests principis, doncs, de cara al pròxim curs estem preparant tot un seguit de tallers i activitats, perquè n'hi hagi per a tots els gustos i per a qual-sevol edat. Així, a part dels balls de saló els diumenges

i les manualitats els dijous, proposarem de fer gimnàstica dolça i reeducació postural els dimarts, dibuix i pintura els divendres i country els divendres al vespre. També mirarem de proposar alguna sortida. En aquest sentit, estem mirant de treballar conjuntament amb la llar de jubilats La Fraternal de la Celleria, per veure si així, plegats, podem omplir més els autocars.

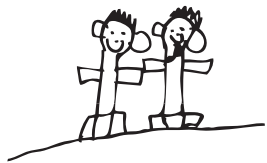
El tercer diumenge de setembre celebrarem la Festa del Soci. Aquesta vegada, però, no serà un sopar benenar, sinó un dinar.

De tot plegat, i més, ja us n'anirem informant amb detall penjant i repartint programes pel poble.

I des d'aquí aprofitem per animar els que encara no formeu part de la nostra entitat a fer-vos socis: per tan sols 10 euros l'any podreu tenir avantatges en totes les activitats que organitzem. Ànims, no parem!

El 5 de maig passat, vam sortir a fer un volt per la comarca de la Segarra, on vam visitar el castell de Florejacs i vam dinar al restaurant Blanc i Negre d'Agramunt (Urgell).

Pubillatge

MÉS D'UNA DÈCADA DEDICADA A L'ELECCIÓ D'HEREUS I PUBILLES

Aquest any el pubillatge ha estat de celebració: s'han complert deu anys de representació de Sant Julià del Llor i Bonmatí dins del Foment de les Tradicions Catalanes, entitat que promou i incentiva l'elecció d'hereus i pubilles com a símbol propi del nostre país. Aquesta celebració, però, ha estat possible, i no podem oblidar-ho mai, gràcies a l'energia i l'activitat imparable de la Carme Lladó, la Carme de l'Estanc, com tots la coneixem.

La Carme ha treballat de valent durant tots aquests anys perquè es mantingués viva aquesta tradició, però ara ha arribat un moment en què li agradaria trobar un relleu... Parlem amb ella, de la seva experiència i dels seus somnis.

*Amb el senyor Miquel Sallés,
per la festa d'aquest any.*

–Com va ser que vas entrar en el món del pubillatge?

–Aquest món l'he descobert aquí, a Bonmatí, perquè jo venia de fora i no sabia què era això dels hereus i les pubilles... Tot va començar l'any 2001, que es veu que no trobaven hereu. El que llavors era l'alcalde, en Salvador Gázquez, va convèncer el meu fill, l'Amadeu, perquè ho fos, i va ser així com m'hi vaig ficar: aquell mateix any vam anar a la trobada que es va fer a Anglès pel Remei, i allà vaig conèixer un senyor de Cardedeu, el senyor Miquel Sallés, que representava el Foment de les Tradicions Catalanes i que va començar a insistir que a Sant Julià del Llor i Bonmatí ens hi afegíssim amb representants del nostre poble.

Amb la Magda Martí i la Sílvia Reverter com a pubilles, vam començar a anar a trobades i vaig anar coneixent tot aquest món, que em va agradar molt i que, sigui dit de passada, és molt desconegut per molta gent.

–I va ser a partir d'aquí que ja vas començar a prendre part en l'organització del pubillatge...

–Sí, l'any següent, per la festa, ja vam organitzar el ball de l'hereu i la pubilla, i van venir convidats els hereus i les pubilles d'Anglès, Amer, Osor i la Cellera. Aquell any l'Amadeu, el meu fill, va tornar a ser hereu amb la Sandra Grabulosa com a pubilla, que també repetia.

–Què va representar integrar-se al Foment de les Tradicions Catalanes?

–Una de les coses més importants va ser el canvi de bandes, que vam fer el 2003. Les bandes no podien ser amb les quatre barres, com havien estat fins llavors, perquè aquest tipus de banda està reservada per a l'hereu i la pubilla de Catalunya, i així va ser com a partir d'aquell moment sempre més han estat blanques amb les lletres vermelles, l'escut del poble i una llaçada amb les quatre barres.

I una altra de les coses va ser poder participar en el Certamen d'hereus i pubilles de Catalunya. El 2004, en Robert Matilló i la Clara Torra, amb els d'Anglès, es van engrescar per anar al Certamen, i així va ser com hi van anar per primera vegada. Es va celebrar a Roses, on, per cert, feia fred i molt de vent. Recordo que el dissabte jo portava una capa i en Pepe, un jersei de llana. El diumenge, però, va fer molt bon dia. De fet, era octubre... El dissabte vam celebrar el sopar de gala, i tothom anava molt i molt mudat. El diumenge se sol fer la cercavila, on cadascú porta l'ofrena del seu poble, abans de la proclamació de l'hereu i la pubilla de Catalunya. Quins nervis tothom esperant que els cridin... i tothom desitjant que siguin els seus... Aquell moment sí que és meravellós i emocionant: l'entrada dels hereus i les pubilles al so del cant d'*Els segadors*... Et puc dir que inclús als meus hereus els he vist eixugar-se els ulls i, per què no dir-ho?, fins i tot al meu marit, tot i estar-hi acostumat, i als pares.

Des de llavors, s'hi ha anat cada any, al Certamen, excepte l'any passat, que era a Andorra i era massa lluny...

Imatge de la trobada celebrada a Anglès per la festa del Remei, el 2002.

-Així, podem dir que heu portat el nom de Sant Julià del Llor i Bonmatí a tot arreu...

-I tant! Abans ningú no sabia on érem i, ara, gràcies a les trobades on hem anat arreu de Catalunya, tothom ja coneix Sant Julià del Llor i Bonmatí i els hereus i les pubilles han fet grans amistats i en guarden molt bons records. Fins i tot n'ha sortit alguna parella! ...“Visca el pubillatge!”, com diuen ells... [riu]

A més, a tots els certàmens sempre hi hem portat productes locals: hi havíem portat flors d'Orquídiess Girona, bastons de Finna, productes de can Casademont, caramels de Gerió, gerros cedits per l'Ajuntament, un centre i un morter fets per en Boada... És molt maco i gratificant...

Amb la Clara Torra i l'Aleix Matilló, al Certamen del 2004, celebrat a Roses.

-També vas aconseguir que s'instituís la proclamació dels hereuets i les pubilletes...

-La idea de nomenar hereuets i pubilletes la vaig agafar de Breda, el 2002. Vam pensar que el millor dia per fer això era el dilluns de la festa, perquè fos més celebrat. De seguida vam decidir de nomenar la mainada que feia segon curs... Més tard vam pensar que era bona idea que els hereuets i pubilletes de l'any anterior posessin la banda als que feien segon...

I per seguir la tradició dels grans de ballar el vals, un dia se'm va ocórrer de ballar una sardana amb tothom, i ho vaig exposar a la comissió de festes. Què et sembla, quina il·lusió que li va fer al president, en Lluís, ell que s'estima tant la sardana i que no vol que es perdi aquesta tradició tan nostra!

-Al darrere dels hereus i les pubilles, sempre cal comptar amb la implicació dels pares, no?

-La col·laboració dels pares sempre ha estat magnífica: pensa que n'hi ha hagut que han repetit dues vegades, i famílies que han estat hereus o pubilles tots els fills! Sempre han vingut a fer-me costat i estic molt contenta.

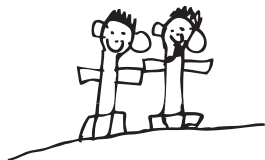
-Algun agraïment especial?

-Aquest any, per la festa, van venir el senyor Miquel Sallés i la seva esposa, la senyora Rosa. Van fer un gran sacrifici per ser aquí, amb nosaltres, i per no deixar-me plantada, i els hi estic molt i molt agraïda.

I em va fer molta il·lusió, també, el ram que em va regalar l'alcalde per la celebració...

A part d'això, amb tots aquests anys, sempre hi ha persones en qui penses especialment i a qui els estàs molt agraïda: el senyor Miquel Sallés i la senyora Rosa per descomptat; en Joan Bustos i la seva esposa, la senyora Cristina; la que havia estat regidora de Cultura d'Anglès, la Maria Cairol... També estic molt agraïda als nois i noies que s'han presentat, perquè sense ells jo no hauria conegut i viscut tot això; als pares, als alcaldes i regidors que han passat per l'Ajuntament, a tots els que m'han ajudat en les trobades, al senyor Josep Pagès, a la família Bonmatí; als directors de l'escola Sant Jordi en Llorenç i la Núria... I no puc oblidar el meu marit, en Pepe, que tot i que sempre ha rondinat, sempre ens ha portat a tot arreu.

-Al programa de la festa vas escriure unes paraules de comiat... La decisió és ferma?

Hereuets i pubilletes del 2003.

La Carme amb el ram obsequiat per celebrar els 10 anys de pubillatge.

La Carmen i en Pepe, abans del sopar d'hereus i pubilles del 2012.

—He de mirar per la salut del meu marit i per la meva... Ara ja s'està preparant el relleu: l'Alba Lozada, que tindrà la meva ajuda en tot... Només desitjo que la persona que agafi el relleu aprengui a estimar aquest món tant com me l'he estimat jo, i me l'estimo encara. M'ha omplert molt i m'ha fet feliç...

—Hi ha alguna cosa que t'agradaria fer?

—He pensat que algun dia em vestiré de pubilla...! No et pensis! hi ha hagut propostes de nomenar hereus i pubilles de més edat, i també de nomenar pubilles entre les dones grans!..., però això ja és més complicat...

Al programa de la festa de Bonmatí d'aquest any, la Carme Lladó hi va escriure: "Estimats hereus, pubilles, dames i fadrins, ha estat un plaer estar al vostre costat, ho he passat molt bé, he gaudit de la vostra amitat i he plorat, però em queda un somriure per tot el que ha passat". Tots la coneixem, però, i sabem que, de més a prop o de més lluny, la Carme sempre estarà al costat del pubillatge al nostre poble. I li estem molt agraïts.

Trobada d'hereus i pubilles de Sant Julià del Llor i Bonmatí nomenats des del 2001.

Ràdio Bonmatí

LES ONES ENGANXEN!

Abans que agaféssim les ulleres de sol i la tovallola, ja us havíem advertit des del programa de la festa major de Bonmatí que no ho teníem clar, això de fer vacances...

A pocs dies d'arribar l'estiu, els alumnes del CEIP Sant Jordi de Bonmatí ens van tornar a visitar, en aquesta ocasió el curs de quart. El dilluns 11 de juny van passar a explicar-nos alguns fragments. Alguns eren contes, d'altres poemes, etcètera. Si us agradaria escoltar-los de nou, sapigau que tots els fragments enregistrats que es van passar per Ràdio Bonmatí i també per altres emissores locals de Catalunya es troben a la pàgina web www.radioinfantil.es.

A principi de juliol va arribar una de les activitats que ens han engrescat més aquest estiu: el Festival d'Art Digital i Electrònic de la Celler de Ter (FADE), on aquest any se'n celebrava la 4a edició. Es podria pensar que, pel nom del festival, es tractava

exclusivament de música electrònica, però no és del tot cert: hi havia activitats ben variades i per a totes les edats, com ara tallers, conferències, exposicions, projeccions, etc.

L'equip de l'emissora vam intentar fer el cobriment del festival durant tota la setmana, realitzant entrevistes als protagonistes, artistes, organitzadors, etc.

També ens vam atrevir a retransmetre les conferències en directe, algunes d'elles molt interessants, com la del professor de la Universitat de Girona Miquel Duran o la de l'economista Arcadi Oliveras. I finalment dissabte a la nit l'audiència va poder escoltar en directe les actuacions musicals per la ràdio. Podeu trobar a la pàgina web de la ràdio les entrevistes als conferenciants i alguna de les conferències més destacades del festival.

La setmana després del festival FADE, arribava la Nit Alternativa. En aquesta ocasió vam col·laborar amb l'Associació Juvenil de Sant Julià del Llor i Bonmatí per ambientar una mica la zona esportiva durant el vespre i la nit del divendres 13 de juliol.

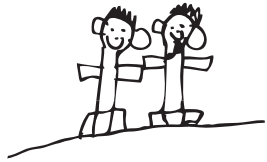
Com cada estiu, la ràdio va a mig gas. És temps per classificar i guardar tots els continguts que s'han anat emetent al llarg d'una temporada i també per preparar la propera, que ja serà la cinquena! Durant l'estiu hem tingut algunes persones fent pràctiques que de segur que aquest setembre ja podreu començar a escoltar pel 107.1 FM.

Per acabar, i encara que s'estigui convertint en un tòpic, volem insistir a animar-vos a participar i col·laborar a l'emissora. Us podem assegurar que les ones enganxen!

Unitat mòbil de Ràdio Bonmatí, a la Celler.

www.radiobonmati.net
radiobonmati@gmail.com
Telèfon: 972 42 44 92

Pesca

CONCURS DE PESCA PER LA FESTA DE BONMATÍ

El concurs de la festa major de Bonmatí es va celebrar el dia 27 de maig, de 7 a 11 del matí, al Brugent-Basses. La concentració es va fer al bar Can Jans i hi va haver una participació de 62 inscrits.

El guanyador del concurs va ser en Manel Carreras, situat a la pesquera 58 de la resclosa del Solivent; el pes que va aconseguir va ser de 1.120 g amb un nombre de captures que va arribar a 435 peces, resultant una mitjana de pes/peça de 2,57 grams.

La peça grossa va ser capturada per en Francesc Bonet, a la pesquera 65 dels tres arbres, amb un pes de 1.760 grams. En l'apartat de sorteig de pesqueres els dos afortunats van ser en Josep Ribas, amb el lot d'ampolles, i en Carles Borrell, amb el pernil.

Els números globals del concurs van ser els següents: 5.116 peces amb un pes total de 80.630 grams, una mitjana de pes/peces de 15,76 g i peces/pescador de 82,52 g.

L'alcalde, Marc Garcia, donant el trofeu al guanyador del concurs, Manel Carreras.

La classificació del concurs va ser la següent:

Pescadors	Pesquera	Peces	Pes	Punts
1. Manel Carreras	58 R. Solivent	435	1.200	45.620
2. Lluís Garcia	44 Camp de Futbol	284	1.720	31.120
3. Paco Blazquez	50 Sota Resclosa	222	760	23.960
4. Baldiri Torres	54 Rentadora	157	2.820	19.520
5. Josep R. Garcia	77 Pins	154	2.380	18.780
6. Albert Blanquera	40 Terrats A.	150	2.320	18.320
7. Ramon Garriga	89 Recta Central	157	1.540	18.240
8. Joaquim Pimienta	81 Belgas	138	1.440	16.240
9. Angel Colom	90 Recta Central	136	1.360	15.960
10. Josep Ruiz	85 Belgas	134	1.350	15.750

Per acabar la crònica d'aquest concurs, voldríem donar les gràcies a totes les entitats i cases comercials que amb les seves aportacions en forma de regal fan possible que tots els participants gaudeixin d'un concurs de caràcter festiu: Àrids Vilanna, Can Jans, Can Rajolet, El Racó dels Amics, Fleca Montse, Carnisseria Casacuberta, Carnisseria Recasens, Fanap's, Farmàcia M.José Medina, Finna SL, Fusteria Vilanna, Gicaplà, L'Espirall, Mobles Cantell, Perruqueria Modream's, Planxisteria Polma, Prat Fusteria d'Alumini, Puig Instal·lacions i D'Casa.

També volem donar les gràcies a la persona encarregada de planificar i recol·lectar totes les aportacions d'aquest concurs de festa major i que cada any contribueix a mantenir aquesta prova dintre del programa de festes de la població, en Lluís Garcia.

Solidaritat a tot drap

LA TRAILWALKER I L'EQUIP "CASADEMONT, SOLIDARIS AMB EL MÓN"

Al maig es va celebrar la segona edició de la cursa Trailwalker, que organitza Intermon, organització no governamental per al desenvolupament (ONG-D) nascuda a Barcelona el 1956 que té per objectiu lluitar per eradicar la injustícia, la pobresa i assolir que tots els éssers humans exerceixin els seus drets i gaudeixin d'una vida digna. L'any 1997 es va afegir a la confederació Oxfam Internacional, el major grup independent d'ONG-D del món.

Una de les moltes activitats que es fan per recaptar fons és la cursa Trailwalker. Iniciada per Oxfam el 1986, avui es realitza regularment a llocs com ara Alemanya, Austràlia, Bèlgica, el Canadà, França, la Gran Bretanya, Holanda, Irlanda, el Japó i Nova Zelanda. El repte d'aquesta cursa consisteix a recórrer a peu 100 km en un temps màxim de 32 hores amb equips de quatre persones que han de mantenir-se juntes des de l'inici fins al final; aquest equip, junt amb dues persones de suport, es compromet a aconseguir donatius per a Intermon Oxfam (1.500 euros/equip), que es destinaran a lluitar contra la pobresa i la injustícia al món. Aquestes característiques fan de la Trailwalker "un dels majors desafiaments en equip del món per reaccionar contra la pobresa", ja que ha aconseguit recaptar més de 70 milions de dòlars en totes les que s'han fet.

La primera edició de la Intermon Oxfam Trailwalker a Catalunya va recórrer l'itinerari d'*Els tres monts* (Montseny, Sant Llorenç del Munt i Montserrat. Enguany, aquest esdeveniment va passar ben a prop de Sant Julià del Llor i Bonmatí, ja que va seguir la ruta del Carrilet: els corredors van sortir el dissabte 5 de maig d'Olot per arribar a Sant Feliu de Guíxols; hi van participar 287 equips i es van aconseguir gairebé 650.000 euros en donacions. Els patrocinadors principals van ser Assegurances DKV i Cuatrecases, Gonçalves Pereira, i, entre moltes altres, també hi van col·laborar empreses properes com ara Casademont SA i Hipra.

Algunes persones del poble o dels voltants van fer un equip i van participar en la Trailwalker d'enguany, com ho van fer els treballadors de Casademont SA amb l'equip "Casademont, solidaris amb el món", format per Àngel Pielies, Francesc Senciales, Joel Jaile i Jordi Triadú, amb el suport de Maria Àngels Badosa i Neus Màrquez.

Àngel Pielies Serrat (1967) és d'Anglès i fa 23 anys que treballa a Casademont SA com a conductor de car-

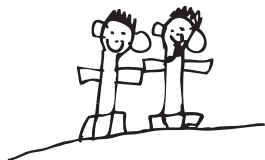
retons elevadors de magatzems. Li encanta córrer tant sobre asfalt com per muntanya, el ciclisme, l'escalada i les vies ferrades. Els seus projectes de futur són disminuir les seves marques de marató i anar, potser algun dia, a la famosa marató de Nova York, i fer més rutes en BTT, com la Pedals de Lava de Lanzarote.

Es va iniciar en les curses de muntanya una mica per atzar, quan fa cinc anys va veure un anunci en un diari de la cursa Matagalls-Montserrat, de 83 km, i des de llavors no ha parat de córrer.

Sobre les curses de cap de setmana opina que estan proliferant massa i que, en alguns casos, els preus per participar-hi són molt elevats i que no li faria res que en comptes de regalar-se un detall al final de cada cursa (solen ser samarretes) es rebaixés el preu de les inscripcions: ja li han regalat més de vuitanta samarretes!

Recomana als qui vulguin començar a fer aquestes curses "que s'ho passi bé i que no s'obsessioni amb el *crono*".

Francesc Senciales Luque (1974) viu a la Celler de Ter, és tècnic delineant i li agrada esquiar, el muntanyisme i les motocicletes, a part de les curses de muntanya. Aquesta darrera afició la va començar a tenir fa un any gràcies a uns amics que s'hi dedicaven, encara que en feia cinc que feia jòguing de tant en tant. La cursa més llarga que ha fet és la 1a Cursa de Muntanya de Girona, de 24 km, sota una forta pluja, travessant basses i rierols. Segons ell, "va ser dura per la meteorologia però, alhora, molt divertida". També recorda la 1a Pujada Nocturna a Rocacorba, de 22 km, tot i que era de nit, la dificultat la va protagonitzar el fred (fins a -7°C). "Impressionava veure la llum de tants frontals al llarg del recorregut", comenta. Va fer la ruta llarga de la Marxa de Bonmatí, de 19

km, i li van encantar el recorregut, l'organització, el bon ambient i el preu; i espera que es faci una segona edició de la Maratrail, de 45 km, per tal de poder-la fer.

Troba que és un esport de moda ja que quasi cada poble té la seva marxa o cursa, i algunes d'aquestes "s'aprofiten [econòmicament] del bon moment que es passa fent aquest esport". De forma positiva, valora la varietat quant a distància, desnivell i dificultat que moltes

ofereixen i aclareix que "el que es necessita és esforç i constància en els entrenaments".

Joel Jaile Casademont (1983) viu a Bonmatí i també treballa a Casademont SA. És un corredor local i internacional amb quatre anys d'experiència que el 2011 va acumular uns 4.000 km, dels quals 2.000 van ser de curses. Entre les curses que ha fet destaca la Transalpine-Run, una cursa de 8 etapes; la Ronda dels Cims, una de les curses *non stop* més dures que ha fet, ja que va tardar quasi 50 hores per acabar-la; la Marathon des Sables, 250 km pel desert del Sàhara; l'Ultratrail Dolpo-Anapurna, on va fer 170 km per aclimatar-se i després 375 km de cursa pujant a pics de 6.200 m i passant algunes nits a la intempèrie a més de 5.000 m a temperatures extremes ("Una aventura que és impossible que obliidi mai", diu), i l'Ultratrail del Montblanc, de 170 km. Si en voleu conèixer més coses, vegeu *L'Amic* núm. 39. Li va fer especial il·lusió participar a la Trailwalker: "Sempre havia corregut per mi, i per primera vegada corria per una bona causa, i això t'omple i et motiva molt"; ell preferiria haver fet el recorregut de la darrera edició, "encara que això no va ser cap problema, ja que vaig estar corrent davant de casa, amb amics, i els quilòmetres van volar sols".

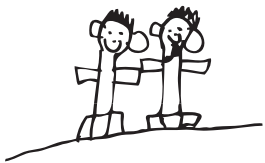
Jordi Triadú Noguer (1978) viu a Serinyà, és enginyer tècnic agrícola especialitzat en indústries alimentàries i treballa al departament tècnic de Casademont SA. Li agrada el bàsquet (fa deu anys que juga amb el Sant Julià de Ramis) i tenir cura de l'hort i la família. Va conèixer les curses de muntanya "sentint en Joel": "El veia arribar cada dilluns destrossat i no ho entenia..., i a sobre pagant per córrer! Quan per casualitat en proves una, llavors ja no pots desenganxar-te'n. La natura tira molt."

"Al principi creia que era un esport barat (vambes i a córrer), però tens les vambes d'entrenament, de cursa, d'asfalt, d'alta muntanya... Llavors les bessones, samarretes, paravents, motxilles de diferents pesos, suplementes... És incalculable tot el que et gastes". Opina, com els altres, que "Hi ha un *boom* molt exagerat de curses, i corren el perill de morir d'èxit". A algú que comencés a córrer li recomanaria: "Moltes vegades, per entrenar, has de passar hores a la muntanya tot sol. Si això t'agrada, la resta ja ve lligat". De la Trailwalker valora que "l'ambient que s'hi respira és molt especial, al ser una cursa solidària, ja que la gent hi va més a participar i acabar que no pas a guanyar".

L'equip de suport de "Casademont, solidaris amb el món" el van formar la Maria Àngels Badosa Gironès i la Neus Márquez Coll. La Maria Àngels és de Bescanó i treballa a Casademont SA des de fa 25 anys i ha fet diferents marxas populars. Diu que va voler participar a la Trailwalker per "la solidaritat i les ganes de fer quelcom per persones que necessiten ajuda per poder tenir una vida tan sols una mica digna" i també perquè li feia "molta il·lusió poder estar al costat d'en Joel, l'Àngel, en Jordi i en Senci, ajudar-los i donar-los tot el suport necessari perquè aquesta cursa fos una bona experiència per a tots". Comenta que li va agradar veure com moltes de les empreses de les nostres comarques hi van participar, "i això també ha de ser un orgull per a Casademont", remarca. Per la seva banda, a la Neus, que viu a Bescanó des dels 4 anys i que és tècnic de laboratori de Casademont SA, li encanta caminar. Diu que no s'ho va pensar gaire quan li van demanar si volia participar com a grup de suport i que va esperar el dia de la cursa "amb moltes ganes!". L'Àngel diu quelcom que no s'ha d'oblidar: que l'"esforç [de l'equip de suport] no es veu tant però que és i ha estat primordial".

Nil Jaile

Taula de Salut Ter-Brugent

IAS
Institut
d'Assistència
Sanitària

El 22 de maig passat es van reunir a l'Esplai de Sant Julià representants del teixit associatiu i tècnic dels principals municipis que abasta l'Àrea Bàsica de Salut d'Anglès (Anglès, Amer, la Celler i Sant Julià del Llor i Bonmatí)

per treballar plegats la manera de difondre els hàbits saludables (alimentació equilibrada, activitat física i consum responsable de substàncies i/o activitats addictives) prioritzats en el pla operatiu del diagnòstic de salut de l'Institut d'Assistència Sanitària (IAS).

La infermera del CAP d'Amer i referent de Salut Comunitària de l'ABS d'Anglès, Maria Sanmartín, va fer una presentació sobre la salut i els seus determinants, i la coordinadora del servei de mediació de l'IAS, Dolors Corominas, va fer una explicació dels objectius de la sessió. Seguidament, els convocats es van dividir en tres grups per reflexionar sobre què es fa i què es podria fer des de cada associació pel foment dels hàbits saludables fixats.

La trobada va servir per palesar la necessitat de treballar per ordenar i difondre el teixit associatiu dels pobles, crear sinergies entre les entitats per evitar duplicitats en l'oferta i ajuntar esforços (dins i fora dels municipis) per ser més eficients.

El pròxim mes d'octubre es durà a terme una altra trobada de la Taula de Salut Ter-Brugent amb l'objectiu de continuar desenvolupant i concretant les propostes recollides en la primera sessió de treball.

Equip de l'ABS d'Anglès

Dos dels grups de treball de la Taula de Salut Ter-Brugent, a l'Esplai.

Actualitat

Ha passat...

• El restaurant Duc de l'Obac va prendre part al gener en la campanya Girona 10, organitzada per l'Associació d'Hostaleria Girona-Radi-al. Amb aquesta iniciativa, durant un cap de setmana s'oferien menús al preu únic de 10 euros. Al març, el Duc de l'Obac també va participar en la XXXII Setmana Gastronòmica Gironina.

• A l'abril surt al setmanari L'Econòmic que l'empresa de pastisseria industrial Horno de San Juan ha adquirit la nau de l'antiga Sonoco "per traslladar-hi en el futur les seves línies de fabricació i tenir espai, quan la conjuntura millori, per invertir en noves línies de producció o en sistemes automatitzats de paletització".

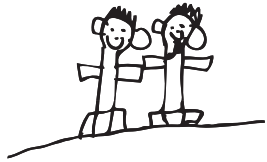
• L'Eva Casacuberta Puig, nomenada pubilla 2012, va obtenir una de les millors notes

a la selectivitat entre l'alumnat de batxillerat de Girona ciutat. L'Eva, com a representant de l'Escola Vedruna, va assistir al juliol a l'acte que va presidir l'alcalde de Girona, Carles Puigdemont, en senyal de reconeixement als alumnes amb més bona qualificació.

• El CE Sabadell FC va tornar a entrenar-se al juliol al camp de futbol de Bonmatí, aprofitant que feia l'estada de pretemporada a Santa Coloma de Farners.

1912-2012: Cent anys d'un "no"

Enguany es celebren 100 anys de la decisió del Senat de tombar el projecte de llei de segregació de Sant Julià del Llor d'Amer per agregar-se a Bescanó aprovat pel Congrés dels Diputats, efemèride que no deixa de ser una magnífica excusa per tornar a parlar-ne¹.

El 1907, Manuel Bonmatí inicià les gestions perquè Sant Julià del Llor es segregués d'Amer i s'agregués a Bescanó. Tanmateix, els conflictes entre el propietari de la colònia Bonmatí i l'Ajuntament d'Amer venien de lluny, i el procés per aconseguir la segregació fou un pas més en aquesta escalada de desavinences.

Manuel Bonmatí

En el present article s'intentarà demostrar que el que s'amagava darrere els conflictes entre Manuel Bonmatí i el consistori amerenc era la voluntat, de les dues parts, d'imposar la seva autoritat a la colònia industrial propietat de Manuel Bonmatí i instal·lada al terme municipal d'Amer.

Però abans d'entrar en matèria, cal tenir present algunes dades. D'una banda, a Manuel Bonmatí, en tant que controlava els assumptes polítics i administratius (a través del Cercle Tradicionalista de Girona, també conegut com a Partit Carlí, i la seva presència i influència a l'Ajuntament d'Amer) i econòmics (com a propietari de la colònia Bonmatí), se'l pot considerar com un cacic.

D'altra banda, durant els anys de la construcció de la colònia i els primers de funcionament, el pes del carlisme a l'Ajuntament d'Amer fou molt important, ja que el seu germà Lluís Bonmatí en fou regidor entre els anys 1896 i 1898 i alcalde entre el 1899 i el 1903, sense oblidar que els primers conflictes entre Manuel Bonmatí i l'Ajuntament d'Amer s'iniciaren quan el Partit Carlí perdé la seva influència a favor dels partits republicans.

Conflicte entorn de la construcció dels burots

Els ajuntaments tenien la competència de cobrar els drets de consum i d'entrada de certes espècies a través dels burots. El gener del 1906 l'Ajuntament d'Amer acordà construir una oficina de burots a la colònia Bonmatí, per tal d'evitar que els establiments situats a Vilanna, aprofitant la construcció d'un nou nucli urbà, introduïssin espècies d'amagat sense pagar els corresponents impostos, amb el consegüent perjudici per als ingressos municipals i per als comercials amerencs.

El consistori amerenc demanà a Manuel Bonmatí que indiqués un lloc a la colònia per instal·lar l'oficina de burots. Davant l'absència de resposta, l'Ajuntament d'Amer la situà a l'entrada d'un dels carrers de la colònia, fet davant el qual Manuel Bonmatí reaccionà col·locant una tanca que n'impedia l'accés.

Aquesta divergència generà una interessant confrontació d'idees. A grans trets, es podria dir que, d'una banda, per a Manuel Bonmatí els carrers de la colònia pertanyien al propietari de la colònia i que l'Ajuntament d'Amer no tenia dret a cobrar impostos de determinades espècies que entraven i sortien de la seva colònia. I de l'altra, per al consistori amerenc els edificis oficials i els destinats a utilitat pública de la colònia formaven part del terme municipal d'Amer i, per tant, estaven sota la seva jurisdicció.

Al final, la garita dels burots es construí l'agost del 1908 però en uns terrenys de l'Estat, a prop de la colònia i al costat de la carretera de Bonmatí a Sant Martí de Llèmena.

Conflicte entorn de la realització d'obres a la colònia Bonmatí

Els ajuntaments també tenien la competència sobre els temes d'ordenació urbanística. L'octubre del 1906

¹ Nota de Redacció: Aquesta qüestió va ser tractada al número 22 de la revista *L'Amic* (maig 2002), en un dossier a basament documentat del professor Lluís Solé i Perich titulat *Quan Sant Julià del Llor es volia agregar a Bescanó (1907-1912)*.

l'Ajuntament d'Amer s'assabentà que Manuel Bonmatí estava realitzant obres al carrer de les fàbriques de la colònia sense haver-li demanat autorització, i li ordenà la suspensió dels treballs fins que no obtingués el permís. Manuel Bonmatí reaccionà presentant una demanda al jutjat de primera instància en contra de la citada ordre.

Els arguments de les dues parts eren molt semblants als ja vistos per la qüestió dels burots: el consistori d'Amer pensava que era competència dels ajuntaments la concessió de llicències per la construcció d'edificis, i Manuel Bonmatí opinava que no ho era i que consideraven d'ús públic un camí annex als barris de la colònia. La discussió arribà a provocar un conflicte de competències entre el jutjat de primera instància de Girona i el governador civil. Al final, després de diversos plets i de diferents recursos i resolucions, el 1911 el Tribunal Suprem es pronuncià a favor de Manuel Bonmatí.

L'intent de segregar-se d'Amer per agregar-se a Bescanó

El 21 de març del 1907, Manuel Bonmatí presentà una sol·licitud a l'Ajuntament d'Amer perquè se li lliurés una certificació de tots els veïns que residien en el terme municipal d'Amer i una altra dels del veïnat de Sant Julià. D'aquesta manera, i amb els fronts de l'oficina dels burots i les obres a la colònia encara oberts, Manuel Bonmatí realitzà el seu moviment més ago-

L'article en contra de la segregació publicat a "Patria, Órgano de la Juventud Conservadora de Gerona", el 12 de maig del 1912, provocà una cadena de contestes a la resta de la premsa gironina.

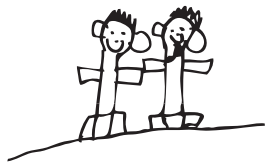
sarat: sol·licitar la segregació de Sant Julià d'Amer per agregar-se al terme municipal de Bescanó, que veia amb bons ulls l'annexió d'un veïnat que aportaria un important augment dels seus ingressos municipals.

Com era d'esperar, l'Ajuntament d'Amer s'oposà a la sol·licitud. La qüestió de la segregació es discutí en quatre sessions de la Diputació celebrades entre els anys 1908 i 1910. El 1909 es celebrà a la Diputació un plebiscit on els habitants de Sant Julià votaren majoritàriament a favor de la segregació, tot i que la seva voluntat no fou tinguda en compte per una Diputació amb majoria de representants republicans i de la Lliga, que hi votaren en contra. No obstant això, els partidaris de la segregació no es

rendiren: aconseguiren portar els problemes d'un petit poble selvatà al Congrés, que aprovà un projecte de llei favorable a la segregació; però els contraris tampoc estigueren amb els braços plegats i aconseguiren que el Senat la tombés.

En el llibre d'actes de l'Ajuntament d'Amer, però sobretot en el de la Diputació, es poden resseguir els arguments, rèpliques i contrarèpliques entre els partidaris de la segregació, que eren els diputats del partit carlí i del conservador, i els contraris, representats pels republicans, els liberals, els regionalistes.

Els contraris argumentaven que la segregació perjudicaria els interessos d'Amer perquè haurien de pagar els mateixos impostos amb menys població, que es quedarien amb 2.005 habitants i que amb menys de 2.000 deixarien de ser poble, que la sol·licitud obeïa a

interessos personals de Manuel Bonmatí i que la voluntat del veïnat no era lliure ni espontània. Per contra, els partidaris addueïen que la proposta era resultat d'un estudi i que el fet de formar part de Bescanó els reportaria més beneficis perquè estarien més a prop de la capital provincial.

Tanmateix, la no-segregació no resultà gratuïta a un Ajuntament d'Amer que havia de negociar amb Manuel Bonmatí la part corresponent al repartiment de consums que la colònia havia de pagar.

Conclusió final

Manuel Bonmatí i l'Ajuntament d'Amer no protagonitzaren l'únic cas d'enfrontament entre propietari d'una colònia i un ajuntament a causa d'una colònia industrial. La conflictivitat entre propietaris de colònies i els ajuntaments fou un fet habitual, i la seva naturalesa variava segons el context sociopolític, la condició jurídica de les colònies, la ideologia dels propietaris i la composició dels governs municipals. En aquest cas s'imposa la comparació amb les colònies que obtenien l'estatut de colònia.

El 1868 l'Estat espanyol aprovà una llei de colònies amb l'objectiu d'afavorir la seva implantació a base d'exempcions i privilegis fiscals. La llei no fou tan beneficiosa com es pensà en un primer moment, ja que, per un costat, va suposar que s'arribés a confondre la figura dels propietaris de les colònies amb la de l'estat de dret i, per un altre costat, es comptabilitzava als municipis l'augment demogràfic i la riquesa derivats de l'establiment de la colònia, però el propietari i els habitants de la colònia no havien de pagar les contribucions, cosa que creava un lògic desequilibri en les ja de per si migrades finances municipals. Per solucionar aquest desajustament i, després de molts conflictes i plets, els propietaris i els ajuntaments negociaven cada any la quantitat que la colònia havia de pagar.

Com s'acaba de llegir, aquests problemes també els trobem en el cas de Manuel Bonmatí i l'Ajuntament d'Amer, amb la diferència que la colònia Bonmatí no obtingué l'estatut de colònia industrial. L'exemple de Bonmatí serveix per matisar la citada afirmació i, mentre no es disposi de més casos que acabin de confirmar el de Bonmatí, ens ha semblat que valia la pena remarcar-lo.

Gerard Buxeda i Majoral

Llibres

L'aigua del Ter a la Selva. Iniciatives, usos i conflictes, 1837-1930

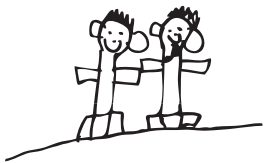
Gerard Buxeda Majoral
Centre d'Estudis Selvatans.
Col·lecció Estudis i Textos 14
Any de publicació: 2011

Gerard Buxeda i Majoral, resident a Santa Coloma de Farners i llicenciat en història per la Universitat de Girona (2004), va guanyar la IV Beca de Recerca de la Selva 2010 amb el treball *L'aigua del Ter a la Selva. Iniciatives, usos i conflictes*, que es va presentar el 25 de febrer passat a la sala de columnes de la presa de Susqueda.

El llibre consta, a part de la introducció i les conclusions, de tres parts: "Iniciatives i conflictes entorn dels usos de l'aigua de la conca del riu Ter", "Altres aspectes vinculats amb l'aigua" i "Exemples de conflictivitat hidràulica". En aquesta darrera part, dedica un apartat a "La família Bonmatí i la colònia industrial de Bonmatí".

Gerard Buxeda ha realitzat la tesina sobre la colònia industrial de Bonmatí, sota el títol *El procés de gestació d'una colònia industrial. L'experiència de Manuel Bonmatí, 1884-1912*. També ha publicat articles en revistes especialitzades i ha participat com a comunicant en jornades i congressos relacionats amb les colònies tèxtils i els usos de l'aigua.

Sant Julià i Bonmatí, als Quaderns de la Revista de Girona

La Diputació de Girona té una llarga tradició en publicacions de caire cultural i científic. En són testimoni la *Revista de Girona* i més recentment la col·lecció de Quaderns de la mateixa revista, amb les dues vessants de Monografies i Guies. Aquesta col·lecció, que també s'anomena Enciclopèdia Popular de les Comarques Gironines, vol ser una aportació per conèixer el nostre territori des dels seus més variats aspectes: història, geografia, arqueologia, economia, folklore, tradicions, esports...

Esperem que properament, a inicis de l'any 2013, li tocarà al nostre municipi, Sant Julià del Llor i Bonmatí, donar-se a conèixer a través d'aquest mitjà divulgatiu de monografies de pobles que la corporació provincial posa al nostre abast, sempre que hi hagi algun redactor coneixedor del terme i disposat a realitzar la tasca.

Seguint la normativa vigent, el Quadern de Sant Julià del Llor i Bonmatí constarà de 37 capítols i 6 apèndixs, tots ells il·lustrats amb fotografies pretèrites o presents dels temes tractats. Els capítols seguiran en la mesura que sigui possible un guió cronològic, iniciant-se en la formació geològica del municipi fins a arribar als nostres dies i les perspectives de cara al futur.

El municipi com a tal és jove: sorgeix l'any 1983, una vegada independitzat d'Amer. Però la seva història és llarga i complexa. Arrenca del llunyà paleolític i viu les vicissituds de l'edat antiga, la mitjana, la moderna i, no cal dir-ho, la contemporània. Totes elles han deixat la seva empremta en el nostre territori.

És un terme municipal interessant que té clarament diferenciades les seves zones geogràfiques, tant pel que fa a topografia com quant a vegetació, cultius i hàbitats rurals o urbans. També és un municipi singular, amb duplicitat d'alguns serveis: dues esglésies parroquials, dos cementiris, dues zones esportives...

El text és fruit d'una investigació en arxius públics i privats, de diverses entrevistes amb gent coneixedo-

ra de la realitat, del treball de camp, d'informacions recollides de familiars i veïns i sobretot de molts records i vivències d'anys d'infantesa i joventut passats a Sant Julià del Llor i Bonmatí.

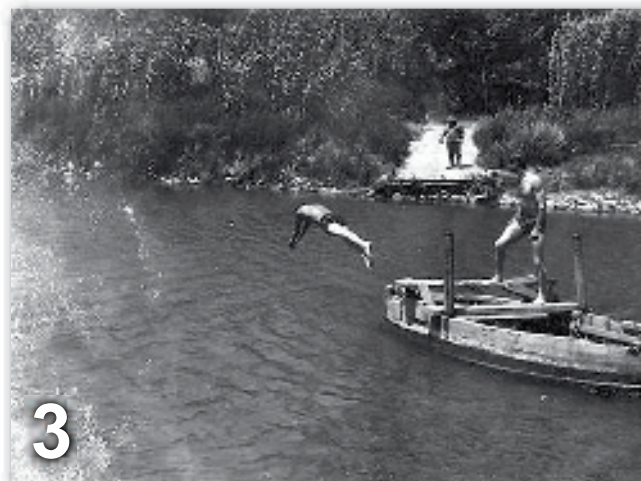
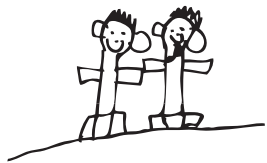
En el Quadern, de manera molt planera i entenedora, es volen donar a conèixer els trets més característics del poble des de diversos punts de vista, com poden ser la seva història natural, la geografia física i humana, la seva sociologia, el seu hàbitat i l'arquitectura vernacle, les activitats tradicionals i, sobretot, la seva agricultura i ramaderia d'origen ancestral, acompanyada més tard de la mineria i del desenvolupament industrial.

Els autors de la monografia són una arqueòloga, un arquitecte i un geòleg, tots tres bons coneixedors de l'indret. Amb aquesta aproximació a l'estudi general del terme de Sant Julià del Llor i Bonmatí, han volgut recollir en un sol treball molta informació de la ja apareguda en anteriors articles de revistes locals, la majoria publicats per autors del municipi, com en Benet Valentí, al qual la historiografia del poble estarà sempre en deute.

Creiem que aquesta publicació hauria de ser un punt de partida per a possibles i futurs estudis, més acurats i rigorosos, tractats des d'un punt de vista temàtic i amb rigor científic, com es mereixerien alguns dels capítols exposats al llibre. Temes com ara la mineria, l'arqueologia, la indústria, el paisatge, etcètera, podrien ser objecte d'estudis multidisciplinaris treballats en profunditat.

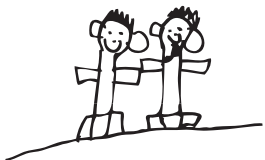
L'any vinent, quan disposeu de l'obra a les vostres mans, desitjariem que fos del vostre grat i esperem que sigueu crítics amb ella i que aporteu els vostres coneixements i suggeriments, a fi de millorar en un futur les noves publicacions que es duguin a terme relacionades amb el municipi de Sant Julià del Llor i Bonmatí. De moment ja tindrem un punt de partida.

M. Carme Domènech

Imatges:

- 1.- Vista del Carrer Vell, a la dècada dels anys 50 del segle XX.
- 2.- Tipisme del pont vell abans de la seva restauració.
- 3.- La barca de la Celleria pels volts del 1955. Les barques servien per quelcom més que travessar el Ter.
- 4.- Escola de Sant Julià als anys 60.
- 5.- Grup de nenes de primera comunió, amb mossèn Joan i la mestra, la primavera de l'any 1953.
- 6.- Aspecte actual de la colònia de Bonmatí.

De la vergonya a l'orgull

El periodista i historiador Xavier Martí Ylla va obtenir el 8 de març de passat la Beca de Recerca La Selva 2012 pel projecte “De la vergonya a l'orgull: evolució de les colònies (i veïnats) industrials a la Selva”. Per descomptat, en aquest treball tractarà de la colònia de Bonmatí.

Fins al mes de febrer del 2013 és el termini que té fixat l'historiador Xavier Martí per dur a terme el seu treball de recerca. Per fer aquest camí, però, té un bon punt de partida: el coneixement que li ha proporcionat, des de fa uns quants anys, la seva inquietud pel món de les colònies industrials catalanes.

—A començament dels anys 80 ja tenia la intenció de fer un llibre sobre les colònies del Ter, però al final no va poder ser. Més tard, l'any 2005, amb motiu de la celebració de l'any de les colònies industrials, com que formava part de la comissió de Cultura del Col·legi de Periodistes, vaig proposar de fer una exposició sobre premsa a les colònies, però com que tenia molta feina, tampoc no la vaig poder fer.

Xavier Martí i Ylla, presentant el seu projecte, el 7 de juliol passat, en la V Trobada d'Entitats Locals de Cultura i Patrimoni de la Selva. Foto: Quim Coromina

—Però el projecte que finalment sí que es va fer realitat va ser l'exposició “Colònies industrials” al Museu d'Història de Catalunya (MHC), del novembre del 2009 a l'abril del 2010.

—Sí. El 2006 vaig reprendre la idea de l'exposició sobre premsa a les colònies i la vaig anar a oferir al MHC, a en Jaume Sobrequès, i em va dir que no li interessava per parcial, però que sí que li interessaria una exposició sobre les colònies industrials. Vaig parlar-ne amb en Joaquim Nadal, en aquell moment conseller d'Obres Públiques, i s'hi va interessar. Llavors va ser quan vaig anar a buscar en Carles Enrech i la Rosa Serra, entesa en colònies, per si volien col·laborar amb mi. Vam crear un projecte per fer una gran exposició

a tot l'Estat, però al final, per diferents circumstàncies, només es va poder fer l'exposició del Museu d'Història de Catalunya.

—Que, per cert, va ser un èxit...

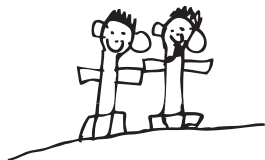
—Va ser la primera exposició de la història del Museu que es va prorrogar a petició popular: venien autocars plens a vessar... Va ser un èxit, sí... L'exposició va servir per fer veure que no només hi ha colònies al Llobregat, que també n'hi ha al Ter, a Lleida (al canal de Pinyana, a Artesa de Segre...), a Flix..., i també per fer veure que no totes són tèxtils: també n'hi ha hagut d'agrícoles, cimenteres, mineres, tèxtils, papereres, químiques, metal·lúrgiques...

—En el projecte que ha merescut la Beca de Recerca La Selva del 2012, parles de colònies i veïnats industrials...

—Una colònia sempre constava dels mateixos elements: un centre de producció (fàbriques), habitatges, centres de representació del poder (casa de l'amo, església) i serveis (cooperativa, bar, escoles...), i l'amo sempre hi exercia un cert paternalisme —i control— social. Hi ha altres llocs, però, en què també es dona aquest paternalisme però que no reuneixen tots els elements d'una colònia. És el cas d'Anglès, per exemple: els Burés edifiquen la casa dels amos, habitatges per als treballadors i la fàbrica però no construeixen ni escola ni església, perquè ja n'hi havia al poble, però, en canvi, ajuden al manteniment de l'escola i de l'església. És per això que el cas de la Burés es tractaria d'un veïnat industrial.

—Així, doncs, quines colònies i quins veïnats tractaràs al treball?

—Tractaré de la Nylstar (antiga Safa) de Blanes; de Fibracolor de Tordera; de Bonmatí; de la Burés d'Anglès; del complex hidroelèctric comprès entre Amer, la Celleria i Susqueda, és a dir del Pasteral; de l'Empalme, l'estació Maçanet-Massanes, com a veïnat ferroviari, i de les mines d'Osor.

Imatge del cartell de l'exposició "Colònies industrials" que es va fer al Museu d'Història de Catalunya entre el 2009 i el 2010.

-Per què el títol "De la vergonya a l'orgull"?

-Bé, finalment aquest no serà el títol, però potser serà el subtítol... Per què aquest títol, dius?... Hem de pensar que un dels motius pels quals es creen les colònies industrials és la utilització de mà d'obra barata -i dòcil-, allunyada de les reivindicacions sindicals de les ciutats, i que és sotmesa a treballar en condicions infrahumanes, quasi d'esclavatge. I, a més, d'altra banda, amb l'estatut de les colònies els amos tenien una sèrie d'avantatges, com ara exempcions fiscals, i, per tant, els pobles no es beneficiaven fiscalment d'aquella indústria. És per tot això que normalment la gent del poble es mirava per sobre de l'espatlla la gent de les colònies. Amb la crisi dels 60 del tèxtil i del món colonial, es tanquen les fàbriques, els habitatges es buiden i es degraden, i durant algunes dècades les colònies resten abandonades. La gent s'avergonyia de viure a les colònies... Però l'any de les colònies, el 2005, va ser el punt d'inflexió: alguna cosa va canviar. Amb els plans directores urbanístics de la Generalitat, amb tots els actes que es van fer arreu de Catalunya, amb l'exposició, que va tenir repercussió..., la gent es va adonar que eren una cosa a conservar... Per tant, s'ha passat de la vergonya de viure a la colònia a l'orgull de pertànyer a una colònia. I jo reivindico això, justament; i no només reivindico això, sinó que treballo perquè això sigui així.

-En el cas de Bonmatí...

-En el projecte de treball dic que Bonmatí presenta un dels pocs, poquíssims casos que hi ha a Catalunya en

què la colònia ha esdevingut municipi. I això ho heu de reivindicar, això ha de ser el vostre motiu d'orgull! No és habitual veure un cas com aquest!

-Quin serà el procés de treball que utilitzaràs?

-A part, per descomptat, de la documentació històrica i de la consulta d'arxius i de documentació de fàbriques, aniré a parlar amb la gent que hagi treballat a les colònies, faré un recull de testimonis directes de tota aquella època... Pensa que la comarca de la Selva encara no té enlloc res que tingui relació amb la memòria industrial. I en això hi teniu molt a fer els pobles, els ajuntaments: recolliu la memòria que queda, feu una crida, feu entrevistes gravades..., perquè, si no, aquesta memòria es perdrà... I la vida quotidiana no s'escriu...

"L'Amic"

-Potser la primera cosa relacionada amb Bonmatí de què has tractat ha estat la revista "L'Amic"...

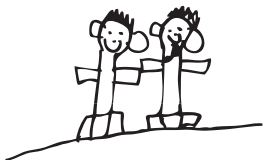
-Sí, en unes comunicacions que vaig presentar a sengles congressos l'any passat: un sobre patrimoni industrial, l'INCUNA, a Gijón, i l'altre, sobre història de la premsa, a Barcelona. Vaig presentar la revista com una del *corpus* que conforma els mitjans de comunicació a les colònies industrials, un tema que fins ara encara no s'havia estudiat.

-En aquest aspecte, doncs, també hi estàs treballant.

-Sí, ara mateix s'està preparant pel mes de maig del 2013 una exposició a la Biblioteca de Catalunya sobre la premsa a les colònies. La mostra constarà d'originals des del 1902. Hi ha la intenció que, després, aquesta exposició vagi itinerant, però llavors potser també es mostrarà com la premsa general ha vist i ha tractat les colònies al llarg del temps.

Estarem a l'expectativa, doncs, d'aquesta exposició i dels resultats de la recerca sobre les colònies i veïnats industrials a la Selva. Mentrestant, aquest estiu, hauré pogut resseguir a *El Mundo* la feina incessant d'en Xavier Martí amb una sèrie d'articles de col·laboració a l'edició dominical... parlant de colònies industrials, és clar!

Mei Brescó Esteve

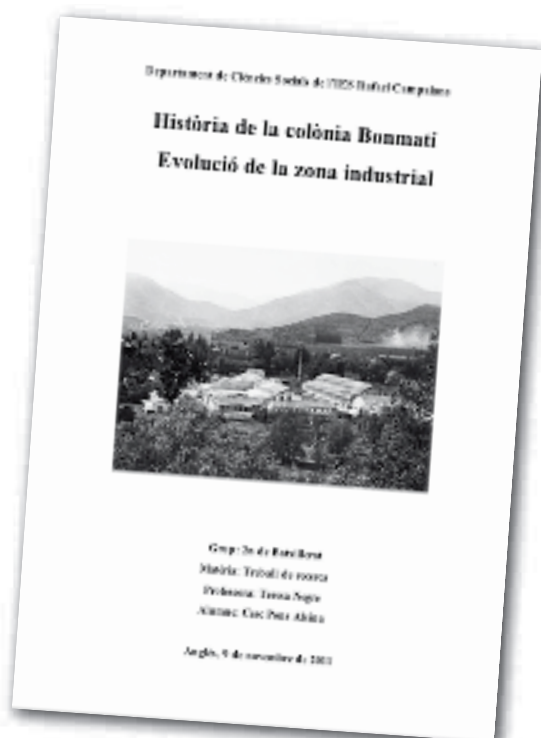

L'evolució del sector industrial a Bonmatí

En Cesc Pons i Alsina em rep a les oficines de Finna SL, l'empresa familiar on ha treballat aquest estiu. Tot just ha acabat el batxillerat de ciències socials a l'IES Rafel Campalans d'Anglès i ja es prepara per cursar CAFE (Ciències de l'Activitat Física i l'Esport) a l'EUSES de Salt (Escola Universitària de la Salut i l'Esport), que és un centre homologat per la UdG.

Parlem del treball de recerca que ha fet durant el batxillerat que tracta de la Colònia Bonmatí i l'evolució del sector industrial al poble.

–Què et va fer triar el tema? Què és el que et va cridar l'atenció?

–Bé, en primer lloc, per la proximitat tant geogràfica, perquè és a prop, com familiar, ja que l'empresa familiar hi està instal·lada des del 1984. És per això que sempre he volgut saber més coses sobre els orígens i l'evolució de la Colònia. Ara fent el treball de recerca a l'institut n'he tingut l'oportunitat.

–Quin enfocament has donat al treball: laboral, econòmic, estadístic, històric...?

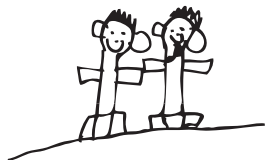
–Sobretot l'he enfocat des d'un punt de vista històric i estadístic. M'he fixat més en com va començar i evolucionar, el tipus i la quantitat d'empreses que s'hi han anat instal·lant durant el temps, el tipus de producció, la superfície que han ocupat, el nombre de treballadors, etcètera. N'he fet un seguiment i he ubicat les dades obtingudes en els escenaris històrics corresponents. Per exemple, coincidint amb la Guerra Civil canvia totalment el perfil productiu de la zona (es fabrica munició, etcètera).

–Com l'has estructurat?

–Doncs primer vaig començar per una descripció històrica general de la revolució industrial a escala continental i després vaig anar concretant fins a una escala local, passant per la proliferació de colònies tèxtils a la Catalunya del segle XIX. Centrat ja en la Colònia Bonmatí, parlo del seu origen en particular, de la geografia que la feia viable, de la família Bonmatí i la xarxa de comunicacions amb l'entorn pròxim i a l'exterior. Fins aquí el marc teòric. Després passo a un marc pràctic on descriu l'evolució de la zona industrial al llarg del temps amb l'ajut de mapes i entrevistant extreballadors.

–Com et vas documentar?

–Vaig fer bastant treball de camp entrevistant i fent enquestes a les empreses actuals i a extreballadors. També hi ha molta bibliografia especialitzada en les colònies industrials. Pel que fa a dades econòmiques i industrials posteriors al 83 (any de la segregació), vaig recórrer a l'Ajuntament de Bonmatí. Anteriorment a aquest any calia anar a consultar a Amer.

—I què has après de tot aquest període de temps?

—He après que l'activitat econòmica i industrial al poble és molt dinàmica i fluctuant. Hi ha hagut un gran moviment d'empreses. Més de 50 empreses s'han establert, s'han traslladat, han marxat, s'han creat o bé han desaparegut al polígon. Des de fora sembla que siguin sempre les mateixes empreses, però realment és com un bombolleig, més o menys intens segons l'economia del moment, on apareixen i desapareixen (ja sigui perquè tanquen, perquè es traslladen...). És interessant constatar com a inicis del 2001 tot estava ocupat, mentre que a mitjan anys 80 pràcticament estava buit coincidint amb diferents cicles econòmics.

—Quina dada t'ha sorprès més?

—L'origen de la colònia. La veritat és que em sorprèn que fos una iniciativa particular, la de Don Manuel Bonmatí de Cendra, propietari de tot (edificis, habitatges, energia...), que anirà arrendant. En aquell temps la figura de Don Manuel devia de ser omnipresent en totes les activitats.

—Veient l'evolució de la colònia, quina opinió en treus? Quins canvis has vist?

—Doncs que es va començar amb fàbriques grans amb una producció generalista que no produïa béns de consum sinó matèria primera per a altres indústries amb molta càrrega de treball, com era el tèxtil en aquell temps, així com la indústria paperera. I amb el temps s'ha tendit a petites empreses més especialitzades. A més, els treballadors ja no viuen al mateix lloc de treball.

Gràcies pel temps que ens has prestat, Cesc! A reveure i bona sort!

Joan Fontané

Llibres

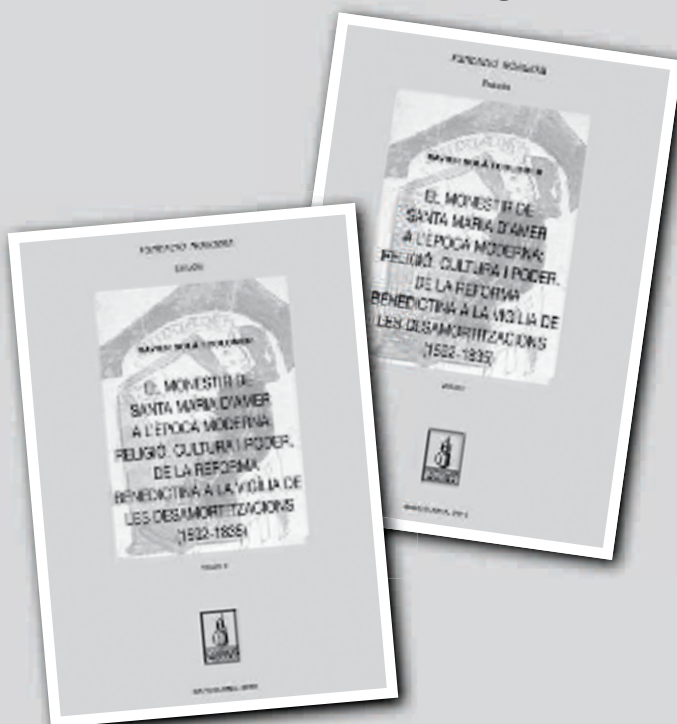
Publicat l'any 2010, *El monestir de Santa Maria d'Amer a l'època moderna* és un estudi molt recomanable per als habitants de la Selva amb inquietuds per saber d'on venim, per als aficionats a la història local i per als amants del coneixement de les relacions religioses i laiques al llarg de la història.

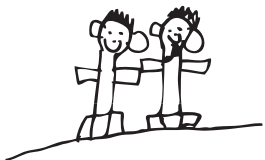
No us faci mandra (són dos volums), la lectura és amena i està organitzada en capítols no excessivament llargs. A més, aprenem quina va ser la participació amerenca —i, per tant, en part, de Sant Julià del Llor (i Bonmatí)— en els conflictes que marcaren la nostra història des de la Revolta dels Segadors (1640) fins a la guerra del Francès (1808-1814). I dona una quantitat important de noms i cognoms dels habitants, que d'una manera o altra surten en la documentació, que ens permeten resseguir les nostres arrels.

Per als que hi estiguen interessats, aquí teniu l'enllaç de la versió gratuïta en pdf: <http://www.fundacionoguera.com/publicacions-autor.asp?id=190>

En el pròxim número de la revista *L'Amic* en parlarem amb el seu autor.

Àngel Pubill

Dos germans enamorats del ball

En Pol i en Lluç són dos germans, de 15 i 11 anys, respectivament, nascuts i residents a Bonmatí. Des de petits han compartit l'afició de nedar, d'escollar música, del futbol..., com molts nois de la seva edat. Però el que més sorprèn és la seva afició als balls de saló des de fa uns sis anys i que en el darrer any els ha portat a competir arreu de Catalunya. Acompanyats dels seus pares, que comparteixen i els animen en aquesta activitat, han trepitjat unes quantes pistes de ball promociionant aquest esport. Ens expliquen la seva experiència i les seves vivències en el món, un xic minoritari, dels balls de saló.

—Com i quan vau començar a interessar-vos pels balls de saló?

—*Pol*: Primer vaig començar jo, quan tenia 5-6 anys, però ho vaig deixar pel futbol i perquè canviaven l'escola de ball La Gatzara de població. Al cap de cinc anys vaig dir-li a la meua mare que volia tornar a ballar i hi vaig tornar.

—*Lluç*: Jo vaig començar al cap d'un any d'haver començat el meu germà, jo tenia 6 anys i el meu germà 10.

—Sempre heu anat a la mateixa escola de ball?

—*P.*: Sí, sempre hem anat a l'escola de ball La Gatzara; inicialment va començar a Anglès, després la van traslladar a Santa Coloma de Farners i actualment, des de fa un any, és a Riudellots de la Selva.

—Teniu alguna preferència o especialitat?

—*Ll.*: A mi se'm donen més bé els estàndards (vals, tango, *twister*, *slow fox*...).

—*P.*: En canvi, a mi se'm donen millor els llatins (samba, txa-txa-txa...).

—Quina diferència hi ha entre una modalitat i l'altra?

—*P.*: Els estàndards són balls més tècnics que remarquen l'elegància. Els vestuaris són molt elaborats: llacet de corbata, armilla...

—*Ll.*: Sembles un cambrer...

—*P.*: Els llatins són menys tècnics però més moguts. Els vestits són més curts i informals.

—Heu tingut sempre les mateixes parelles de ball?

—*P.*: No, al principi érem un grup de 6 o 7 i ballàvem els

uns amb els altres. Després jo vaig començar a ballar amb l'Helena Teixidor, de Banyoles.

–**Ll.:** Un dia que ballàvem a Anglès, li vaig dir a la meva amiga d'Anglès, la Carla Reverter, que em vingués a veure. Li va agradar molt. Li vaig dir si volia ballar amb mi i em va dir que sí. Ja fa dos anys que és la meva parella de ball.

–**Teniu bona sintonia amb la vostra parella?**

–**P.:** Sí, ens coneixem tant, que amb una mirada, movent el cos o la cella, ja sabem què volem fer...

–**Sempre heu tingut els mateixos professors?**

–**P.:** Normalment tenim la Cristina i en Jordi, que són molt bons professors i tenen molta paciència. Segons quina preparació hem de fer, també tenim la Marta i l'Eduard, subcampions nacionals del 2001.

–**Assageu a casa?**

–**Ll.:** No, però escoltem molta música i ens fixem en el ritme i juguem a endevinar què hi ballàriem.

–**P.:** Comparem balls i diem: "Això és ballable per tal ball"... Tampoc tenim la parella ni massa espai, però sempre abans d'una competició s'escapa algun pas.

–**Quina música us agrada escoltar preferentment?**

–**P.:** Jo escolto rock, pop...

–**Quines altres aficions teniu a més del ball?**

–**Ll.:** A mi m'agrada molt dibuixar, pintar, fer natació i ajudar la meva mare a cuinar.

–**P.:** A mi m'agrada molt tocar el baix i també faig classes de percussió. Per cert, el meu germà el curs vinent també en farà.

Durant aquest últim any han participat en diferents competicions realitzades a Catalunya: a Platja d'Aro, Castelldefels, Sant Vicenç dels Horts i finalment Manresa. Com tot esport competitiu, és sacrificat, ja que quan tenen competició, els diumenges, s'han de llevar molt d'hora per arribar a les diferents poblacions on se celebren.

–**A quina categoria esteu actualment?**

–**P.:** La F és la més baixa, actualment estem a la E. Després ve la D, però encara tardarem a canviar...

–**Quins premis heu guanyat aquest any?**

–**P.:** Hem guanyat algunes medalles, cadascú en la seva especialitat.

–**Els nois i noies de la vostra edat, com valoreu que destaqueu fent balls de saló?**

–**P.:** Alguns posen etiquetes als que ballen, quan és al contrari: els balls de saló són un esport com qualsevol altre, i molt tècnic també. Conec nens que s'apuntarien però que tenen por que els posin aquesta etiqueta.

–**Ll.:** M'agrada aquest esport perquè és molt complet i sempre hi ha alguna cosa que pots millorar.

–**P.:** També serveix per relacionar-te. Quan dius que fas balls de saló, la gent es sorprèn, però alguns et diuen: "M'ensenyaràs quatre passos?". I ens posem a ballar a la pista.

–**Teniu alguna anècdota per explicar-nos?**

–**Ll.:** Un dia vam anar a ballar a Riudarenes. Teníem tan poca pista que em pensava que cauríem per un costat de l'entarimat, però va ser molt divertit, ja que la gent ens animava aplaudint...

–**P.:** Els meus pares van riure molt.

–**Com us veieu en el futur. Penseu que podreu arribar lluny en aquest món?**

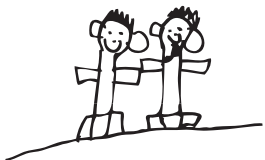
–**Ll.:** A mi m'agrada molt ballar, però no penso en el futur, penso en ara, en divertir-me.

–**P.:** En el món del ball molta gent s'ho pren com un estil de vida. Acaben del col·le o de l'institut i se'n van directament a entrenar tres o quatre hores diàries. No saltres ho veiem més com un hobby, que no pensem deixar, de moment, però actualment no ho veiem com un estil de vida. Hi ha altres coses que també m'agraden molt. De fet, jo passo molt de temps aprenent a tocar el baix. Suposo que té una mica a veure el fet que a la nostra família hi ha músics i ho portem una mica a dins, no?

En Lluc i en Pol són encara molt joves i tenen un gran futur al davant. Ara per ara, els felicitem pels èxits aconseguits i ben segur que més endavant ens reservaran alguna sorpresa.

Rosa Taberner

Camí de Sant Jaume (II)

En Josep Pérez Raventós és un bonmatinenc que sol caminar habitualment per les nostres contrades. Aquesta afició el va dur a emprendre la caminada de la seva vida: el camí francès de Santiago.

L'avantatge més gran que té el Camí és que el pots fer quan vols i com vols i en Josep el va fer en tres tongades; la primera (Roncesvalles-Burgos) pels volts de Sant Jordi de 2011, la segona (Burgos-Hospital de Órbigo) l'agost del 2011 i la tercera (Hospital de Órbigo-Santiago de Compostel·la) pels volts de Sant Jordi d'enguany. Solia avançar una vintena de quilòmetres cada dia per resoldre aquesta aventura fascinant que li durà uns quaranta dies i calcula que solia gastar uns 35 euros diaris entre menjar i dormir perquè ell feia un bon esmorzar i un bon sopar, mentre que menjava entrepans per dinar.

En Josep, com la majoria de pelegrins que surten de **Roncesvalles**, va assistir a la Missa del Pelegrí que se celebra al petit poblet navarrès per a tots els caminants que hi inicien el Camí. I després de la Missa, l'eufòria: "Això serà bufar i fer ampolles", pensava mentre es calçava les sabates que l'havien d'acompanyar pels paratges indòmits que havien d'unir Navarra i Galícia. Però, a la sortida de l'alberg de Roncesvalles, el primer avís de la duresa psicològica del Camí:

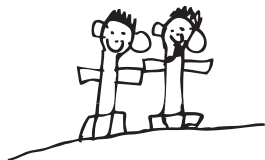

I un cop superat el rètol, el Camí s'endinsa per uns senders salvatges i solitaris que "sembla que se t'hagin de menjar" i on l'aventurer pot descobrir totes les possibilitats de verd que hi puguin haver al món. Els primers dies transcorren pels boscos navarresos fins a l'arribada a la capital, **Pamplona**. Després d'aquests primers dies, en Josep ha descobert un altre problema que pot patir: "Massa pes a la motxilla". És important només portar el necessari i mirar que no pesi gaire perquè s'ha de tragar la motxilla uns 800 quilòmetres.

A la sortida de Pamplona s'acaba la forest i se segueix per un camí més assolellat; aquesta solana és una de les dificultats més grans que presenta aquest tram que condueix els pelegrins fins a La Rioja. A partir de Logronyo, en Josep coneix en Gregorio, amb qui coincidirà fins a Burgos. De fet, en Josep em recorda que en el Camí hi sovinteja trobar-se i retrobar-se amb la mateixa gent, persones soles, o grups de persones que van seguint les mateixes etapes i que al vespre sols trobar als albergs.

Del seu pas per La Rioja, en Josep conserva principalment tres imatges: la **font del vi d'Irache** (és una font amb dues aixetes, en una hi raja aigua i en l'altra, vi), la Missa del Gall i de la Gallina de **Santo Domingo de la Calzada** i la **solitud dels camins** perquè no sempre es camina acompanyat. Aquesta solitud que pot fer més tediosa la marxa també té la seva part positiva: "Poder gaudir del silenci i fotografiar la pau dels racons més inversemblants sense presses".

I després de La Rioja, la **Meseta**, que tant va agradar al nostre pelegrí. Una Meseta vasta, feixuga i sense cap ombra; però molt agradable. En Josep té molt bons records d'aquesta zona que comença ben passat **Burgos**. Però abans d'explicar-me algunes

Reportatge

anècdotes del seu pas per l'altiplà castellà, s'atura per recomanar a tothom una visita a la Catedral de Burgos, una de les grans meravelles del Camí i un dels temples amb més cultura de tota la Península. En Josep, que va acabar la primera tongada de la seva aventura a Burgos, va tenir temps per visitar-la detingudament i acomiadar-se d'en Gregorio, el pelegrí amb qui s'havia anat trobant des de Logronyo.

Catedral Santa María de Burgos.

A la sortida de Burgos (recorda la duresa visual del pas pels polígons industrials de les grans capitals com el moment més trist i avorrit de tot el viatge) el Camí es transforma en un altiplà on només s'albira blat i blat i més blat i pràcticament no hi ha cap més ombra fins a León. Els poblets mig abandonats es van esdevenint, l'un darrere l'altre, mentre atenen els caminants que els ajuden a sobreviure perquè, com pensa en Josep, el Camí és un negoci en aquests indrets castellans abandonats de la mà de Déu. I caminant per aquest bladar inacabable arribem a **Hontanas**, on en Josep "es retroba" amb en Fernando d'Alacant. Després de presentar-se: "Jo sóc en Josep de l'Empordà", comencen a parlar de les seves vides fins que descobreixen que havien fet la mili junts 52 anys abans.

Meseta castellana (Burgos).

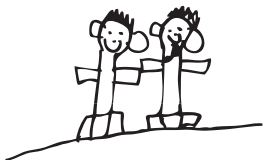
El camí continua cap a Palència, però abans d'acabar la província de Burgos recorda dos indrets que el van meravellar: el petit poble de **Castrojeriz** per la quantitat d'història i monuments que s'hi poden visitar i, sobretot, el **Teso de Mostelares**, un turó des d'on es pot contemplar una extensió enorme de l'altiplà castellà i on la vista es perd embolcallada d'una quietud idíl·lica. És un tram per gaudir-lo que s'ha de fer a poc a poc, "*paso corto y vista larga*", com em recorda el nostre pelegrí.

De Burgos a Palència, el sol continua essent el company inseparable d'en Josep. Aquest trajecte és molt cansat en els trams on avança paral·lel a la carretera nacional, però és molt agraït en el seu pas pel **Canal de Castella**. En Josep també parla molt bé de **Carrión de los Condes**, on es va trobar amb les festes i la memòria li retrocedí uns quants anys quan va reveure la Guàrdia Civil amb els tricorns.

A partir de **León**, on en Josep recomana una visita a la Catedral tot i que li agrada més la de Burgos, el temps comença a empitjorar i la duresa del Camí es magnifica per les terres del Páramo i la Maragatería, amb la seva capital **Astorga**, ciutat monumental de visita obligatòria. I d'Astorga cap a Galícia per la **Creu de Ferro**. La Creu de Ferro és el punt més elevat del Camí i en Josep el va haver d'ascendir ben nevada.

La Creu de Ferro (León)

Era a finals d'abril i el fred i la neu van dificultar molt l'etapa de la Creu de Ferro que donava pas al retorn del color verd i als boscos lleonesos i gallecs que, ombrívols, abandonaven els paisatges càlids de la Meseta. D'aquesta zona en Josep recorda **Ponferrada i Villafranca del Bierzo**, però sobretot **Cacabelos**, perquè va ser sortint d'aquest alberg que un ciclista li va preguntar: "¿Ya vuelves?", perquè sense adonar-se'n s'allunyava de Santiago i tornava cap aquí. Sort que l'hi va dir de seguida i es va poder estalviar uns quants quilòmetres. I d'aquí fins al final la frase que li venia més al cap a en Josep és: "Aquesta cara em sona, em penso que l'he vista abans", i és que fins al final ja no va abandonar els companys que havien tingut la mateixa idea que ell: arribar caminant a Santiago. I així irlandesos, holandesos, italians, canadencs..., tot un reguitzell de nacionalitats que s'interseccionaven per formar-ne una de sola, la dels pelegrins de Santiago. Per aquestes contrades va conèixer una holandesa a qui la televisió del seu país li feia un reportatge que va acabar amb en Raventós a la televisió. També recorda un canadenc a qui van ensenyar a beure en bóta; una parella de canadencs, pare i filla, el pare defensor dels francesos i la filla dels anglesos, i, sobretot, un vietnamita que vivia als Estats Units, molt creient, que també anava sol i que s'aturava a totes les esglésies a resar. Totes aquestes persones ja formen part de la vida d'en Josep, amb qui manté contacte a través d'internet i amb qui s'intercanvia les fotografies que es van anar fent en el Camí. Quan li pregunto amb quina llengua s'entenien, en Josep em respon: "Jo parlo dibuixant", i amb papers i bolígrafs es feia entendre.

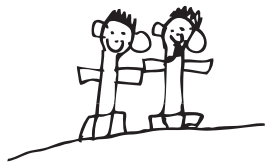
D'aquests últims dies, molt més recents, té molts records i moltes imatges que li perduraran per sempre més: els **eucaliptus gegantins** de Galícia, l'alberg de **Pereje** (en un poblet d'uns cinc o sis habitants el va sorprendre aquest alberg 5* que havia nascut d'una subvenció; no sabien què fer-ne dels euros i van aixecar aquest alberg tan espectacular), el canvi de roba a **Portomarín** (les condicions climatològiques adverses li havien deteriorat tant la roba que se la va canviar tota: en Josep riu quan confessa "Només jo sé el que em va costar la roba nova", però aquesta no va ser l'última despesa perquè va arribar a Santiago amb les sabates sense sola, completament planes i desgastades), la **companyia en els sopars** (ell anava sol, però quan arribava a l'alberg els altres pelegrins sempre el convidaven a

la seva taula; a vegades per no menysprear ningú sopava amb uns i feia el cafè amb uns altres), el fred i el vent que va patir al **Alto de Poio**, el pop a la gallega de la Pulpería Ezequiel de **Melide**, o la tristesa per l'aiguaneu i la boira del **Monte de Gozo** (a cinc quilòmetres de Santiago i des d'on es poden veure les torres de la Catedral per primera vegada... si no hi ha boira) i, finalment, l'arribada a **Santiago**, la compleció de l'objectiu.

Lluís Orri

Plaça de l'Obradoiro amb la catedral de Santiago

Álvarez de Castro

Recordo de jove, a la plaça de la Independència de Girona, el monument al general Álvarez de Castro i els herois dels setges de l'exèrcit francès a la capital durant els anys 1808 i 1809. I m'ha semblat adequat rememorar-ho amb la seüent recopilació.

El nom complet de dit militar és Mariano José Manuel Bernardo Álvarez Bermúdez de Castro y López Aparicio (Burgo de Osma, 1749-Figueres 1810).

Dels anys estudiantils (i d'això fa molt de temps), recordo també que a l'escola, no sé quin any ni amb quins mestres, ens havien explicat que a dit defensor de Girona els francesos l'havien mort tenint-lo lligat en una butaca i impeding que s'adormís fins a la seva extinció. També més tard es difongué la notícia que l'havien enverinat o li havien causat la mort a partir de maltractaments. Actualment es creu que la seva mala salut i la pròpia malaltia d'Álvarez va posar fi a la seva vida, el 22 de gener de 1810, al castell de Sant Ferran de la ciutat de Figueres.

Abans de la Guerra del Francès (1808-1815), Girona tenia una economia artesanal, bàsicament tèxtil, en davallada, grans diferències socials i la major part de les fonts de riquesa en mans de la noblesa i l'Església. Amb aquest context econòmic i social van arribar les tropes franceses, el 10 de febrer del 1808, que, sota el pretext d'anar fins a Portugal, es van instal·lar per tot el país. Els generals francesos que van arribar a Girona van considerar les defenses i fortificacions com a irrellevants i van seguir cap a Barcelona. Però la progressiva ocupació de

part dels francesos va despertar la consciència de defensa dels catalans i va provocar la mobilització general contra l'invasor. A Girona, sota la influència sobretot del clergat i els sectors més populars, es va crear una junta de defensa. Després d'un primer

intent fallit al mes de juny, els francesos van tornar a la ciutat comandats pel general Duhesmes al mes de juliol, amb un exèrcit d'onze mil homes, i van dur a terme el primer setge a la ciutat. La gran resistència dels gironins, reforçats per dos mil cinc-cents soldats enviats per la Junta Superior de Catalunya, van fer decidir a Duhesmes aixecar el setge i deixar-ho per més endavant. Mentrestant es va aprofitar per augmentar el nombre de soldats, reforçar les defenses i preparar-se per a la batalla sota les ordres del governador Mariano Álvarez de Castro. Els francesos van iniciar el segon i darrer setge el maig del 1809. Aquest va durar

set mesos, fins a la capitulació del 10 de desembre. Enrere va quedar una ciutat gairebé completament arrasada i amb la mort de la meitat de la població, ja que la capital va resistir fins a l'últim moment, fins a l'últim sospir.

Davant aquesta destrucció, els francesos van buscar el suport dels gironins més influents, per poder organitzar un govern municipal i solucionar l'estat urbanístic i sanitari de la ciutat. A més, sota la influència de l'afrancesat Tomàs Puig, van intentar guanyar-se l'estima dels catalans amb mesures de gràcia i favors, com ara l'oficialitat del català a l'administració i a la premsa i a través de discursos complaents i en pro dels catalans.

Pere Motjer

Medi Ambient

LA NOSTRA XARXA D'AIGUA PÚBLICA

Possiblement us haureu preguntat alguna vegada d'on prové l'aigua que surt de la vostra aixeta, és de riu o de pou? Quin tractament rep abans d'arribar a casa? Quin camí segueix després d'utilitzar-la? Per tal de contestar a aquestes preguntes i d'altres que van anar sorgint, en Marc Garcia, alcalde de Sant Julià del Llor i Bonmatí, em va mostrar i explicar el recorregut d'aquesta substància vital per a la nostra vida. A continuació us en faig cinc cèntims.

A tot el nostre municipi, l'aigua de la xarxa pública s'extreu de pou. N'hi ha un a Sant Julià del Llor, que està ubicat a pocs metres del riu Ter. Aquest pou té una fondària aproximada de 15 a 20 metres i permet extreure 12 m³/h (12.000 litres cada hora). A Bonmatí també hi ha un pou, però aquest està força més allunyat del riu i té una fondària d'uns 180 metres. En aquest cas la bomba té una capacitat de 18 m³/h.

Pou de Sant Julià del Llor.

L'aigua de les capes freàtiques arriba als dipòsits i rep un tractament per tal de garantir que no contingui cap microorganisme nociu.

Cada matí, un membre de la brigada municipal va a la zona de dipòsits i anota les mesures de diferents paràmetres de l'aigua. A partir dels valors obtinguts, posa una quantitat determinada d'hipoclorit i

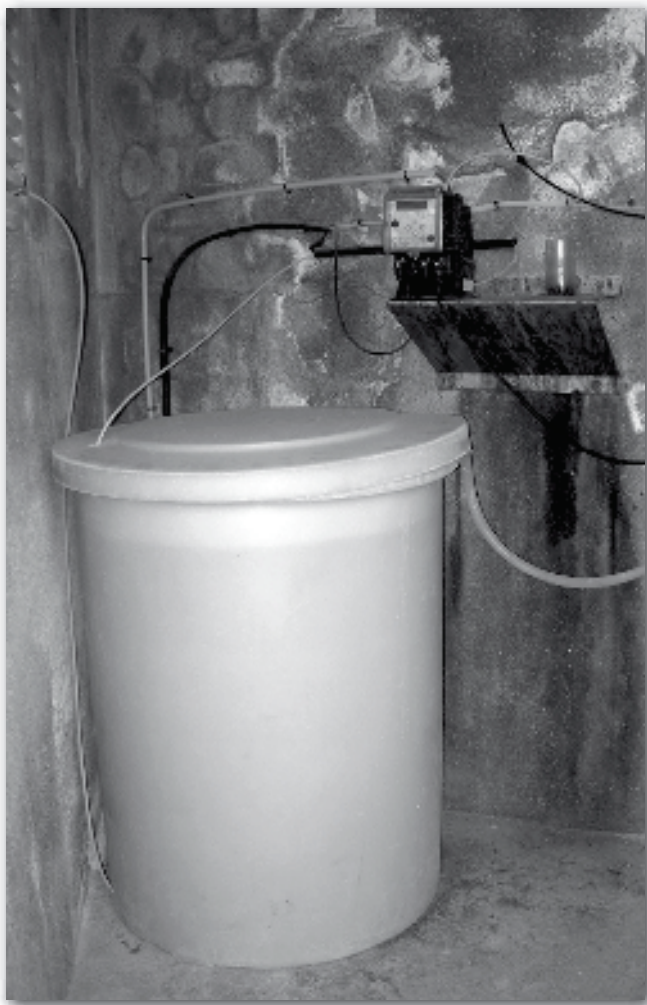
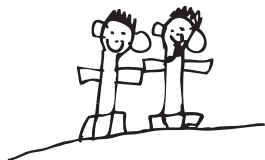
de manera automàtica es reparteix per l'aigua dels dipòsits. Paral·lelament, aquestes mesures també es prenen diàriament a diferents punts de control del poble (fonts...) per tal d'assegurar en tot moment la salubritat de l'aigua.

Periòdicament també ve una empresa externa per fer-ne un control més exhaustiu.

Pel que fa als dipòsits, a Sant Julià n'hi ha dos, amb una capacitat de 60.000 litres cadascun i a Bonmatí en tenim tres: dos de superficials, de 100.000 l i 125.000 l, i el tercer soterrat, amb un volum de 350.000 l. Poden emmagatzemar uns 500.000 l que solen gastar-se en 2 o 3 dies segons si és estiu o és hivern.

Interior de la caseta de dipòsits de Sant Julià del Llor

Tanc on s'aboca l'hipoclorit i que connecta amb els tres dipòsits de Bonmatí.

Aquests dipòsits estan alçats per tal que l'aigua baixi per gravetat fins a les cases. A Sant Julià arriba fins al carrer Vell i a Bonmatí es distribueix aigua fins a Vilanna (zona de can Rajolet) a través d'unes canonades que passen penjant sota el pont.

A la zona dels dipòsits hi ha un comptador que va indicant tota l'aigua que surt dels pous i que l'ACA (Agència Catalana de l'Aigua) cobra a l'Ajuntament. Això vol dir que no hem de fer un mal ús de l'aigua de les fonts i dels llocs públics perquè el cost ens repercutirà a tots.

I ja tenim l'aigua a casa! Amb el simple gest d'obrir l'aixeta, surt tota la que volem i en treure el tap de la pica la llancem aigüera avall.

Ara l'aigua haurà de recórrer el seu camí per la xarxa de clavegueram fins a la depuradora, que al

nostre municipi, després d'un període de proves, va entrar en servei el 21 de juny passat. Anteriorment van haver-se d'enllaçar les diferents xarxes de canonades d'aigües grises (provinents de les cases) i pluvials.

Veiem-ne, breument, el seu sistema de funcionament:

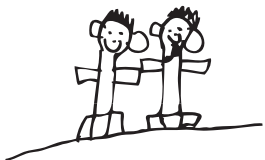
El primer que es fa és separar-ne la brutícia que es veu de seguida. Amb reixes o coladors enormes es treuen ampolles, troncs..., i posteriorment se separen els sòlids més menuts amb un colador més petit. S'agita l'aigua perquè els greixos quedin a la superfície i les sorres (partícules molt petites que encara queden dins l'aigua) s'enfonsin. Tot seguit s'afegeixen a l'aigua uns bacteris que es "mengen" la brutícia i que "s'engreixen" fins a formar pilotes o flòculs que cauen al fons. Per a l'aigua més difícil s'afegeixen substàncies químiques que fan reaccionar tota la brutícia i l'obliguen a agrupar-se en pilotes o flòculs que cauen al fons. La lenta caiguda d'aquests flòculs es produeix en un dipòsit i això forma uns fangs a sota, mentre que l'aigua neta queda al damunt i ja és apta per tornar a la natura, en el nostre cas el riu Ter.

Finalment els fangs es recullen, s'assequen, es concentren i són transportats a les seves destinacions finals.

Malauradament no totes les molècules "tòxiques" són eliminades a l'estació depuradora: l'orina conté restes de medicaments, drogues..., els pagesos utilitzen pesticides..., les pastes de dents tenen bactericides, etcètera. Totes van directament al riu, i allà poden perjudicar els organismes que hi viuen. Actualment hi ha diversos científics que n'estan estudiant els efectes a mitjà i a llarg termini.

Marta Cos Sagué

*Aquesta secció de **Medi Ambient** està oberta a qualsevol opinió, article, etcètera, de persones de dintre i de fora del nostre municipi. Podeu fer arribar els vostres treballs, preguntes, llistat de temes que us agradaria que tractéssim en els propers números..., relacionats amb aquest tema, a la redacció de la revista: revista.lamic@gmail.com.*

L'acupuntura i la medicina tradicional xinesa

La medicina tradicional xinesa és una medicina ancestral, d'uns 2.000 anys d'antiguitat, originària de l'antiga Xina.

La base d'aquesta medicina és holística, per tant entén que no hi ha malalties, sinó malalts.

Els pilars bàsics d'aquesta teràpia són la teoria del Yin i el Yang i la teoria dels cinc elements, extrets de la filosofia taoista, que és l'escola de pensament més antiga que hi ha a la Xina.

Aquesta filosofia parla del Qi, que és l'energia vital que circula pel cos i en què, a través d'uns canals anomenats meridians i d'uns punts concrets, s'hi pot intercedir per aconseguir la millora de la malaltia.

S'utilitzen diverses tècniques de tractament, com són l'acupuntura, el tui na, la fitoteràpia, les ventoses, la moxibustió, l'auriculoteràpia..., totes elles complementàries. Una de les principals característiques d'aquests tractaments, a part de la seva efectivitat, és que pràcticament no presenten efectes secundaris.

L'acupuntura és una tècnica de la medicina tradicional xinesa amb què s'insereixen i manipulen unes agulles molt primes al cos, amb l'objectiu de restaurar la salut i el benestar del pacient.

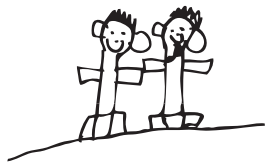
Les agulles que s'utilitzen avui en dia són metàl·liques, hipoal·lèrgenes, esterilitzades i d'un sol ús.

Des del 1979, l'OMS (Organització Mundial de la Salut) ha realitzat diversos estudis on demostra que l'acupuntura es mostra eficaç per tractar diverses malalties, com ara les que comporten dolor, contractures musculars, lumbàlgies, ciàtiques, ansietat, estrès, insomni, problemes menstruals, infertilitat, problemes respiratoris, digestius..

Montserrat Lazo

Titulada en Medicina Tradicional Xinesa i Diplomada en Infermeria
www.acupunturasalut.com · Tel. 645 900 905

Sant Guerau (Sant “Grau”)

De la Selva al Gironès
tot vorejant el riu Ter
es troba la vall d’Anglès
amb Trullàs, un bell indret.

Del Pasteral a Vilanna
entre la Cellera i Anglès
amb Bonmatí de miranda,
baixa tranquil el riu Ter.

D’aquesta vall tan bonica
belles muntanyes gaudeix
que coronen amb ermites
com d’un bell quadre es tractés.

Santa Bàrbara, Puigdefrou,
el Far i Sant Julià.
Sant Roc, també Puigventós
i Sant “Grau”, que és més enllà.

Doncs aquest lloc ens faltava
per l’ermita visitar.
Decidim d’una vegada
al cim poder-hi pujar.

A Bonmatí ens dirigim
i arribant a les Serres
a la nostra dreta seguim
per una pista de terra.

L’ermita queda oberta,
s’hi fa restauració.
Quan sigui ben coberta
ja quedarà molt millor.

Hi ha una terrassa
d’un bonic mirador.
Gaudim d’un bell paisatge,
sens dubte, del millor.

Hi trobem una colla,
són parelles i infants
fent molta xerinola.
(Molt bé hauran dinat.)

Demanem que ens informin
pel camí que hem de baixar
per anar a Sant Gregori.
Un noi ens va guiar.

I ens varen explicar:
–Sembla que anys enrere,
tot celebrant l’aplec,
les noies casaderes
al sant feien un prec.

Algunes, fent “conya”,
després de la missa,
i sense vergonya,
rodejant l’ermita
el sant invocaven
i a coro cantaven:
“Sant ‘Grau’, marit si us plau,
sigui pollós, sigui ronyós,
mentre bon marit fos”.

Avel·lí Rovirola

Una vida que s'oblida

“La vida seria impossible si tot es recordés. El secret és saber escollir el que s’ha d’oblidar” (Roger Martin du Gard, novel·lista francès, 1881-1958). L’Alzheimer, però, no ho compleix.

Com ja deveu saber, la malaltia d’Alzheimer és la conseqüència d’una lenta i progressiva alteració cerebral i física, els símptomes de la qual al principi són tan subtils que ni els pacients ni les persones més properes a ells detecten res anormal. Però, en qualsevol cas, la malaltia segueix el seu curs.

De primer comencen oblidant fets immediats: es deixen les claus, el moneder, obliden tancar l’aixeta, la porta, el lloc on han aparcat el cotxe... (qui no se n’ha oblidat alguna vegada?). A continuació comencen a oblidar esdeveniments recents: cites, trucades telefòniques; fan la mateixa pregunta moltes vegades i no en recorden la resposta.

Més endavant l’amnèsia es fa global i invalidant. Va minuant la vida quotidiana i familiar dels malalts. Pertorba la seva vida social, el treball i les relacions afectives, ja que els resulta impossible reconèixer els seus amics i recordar els seus noms. A poc a poc, es van difuminant també la identitat i els vincles amb els seus familiars. Els malalts comencen a oblidar les persones menys properes, fins a arribar a les més pròximes, i malauradament, un dia, obliden inclús la seva pròpia identitat. Apareixen desorientació espai-temps i trastorns del llenguatge, el raonament i el judici, acompanyats d’alteracions motrius, agressivitat, al·lucinacions i incontinència. És llavors quan es converteixen en éssers totalment dependents.

No obstant això, s’ha d’assenyalar que els malalts no perden del tot la capacitat de memoritzar i aprendre. Les motivacions afectives, la paciència i la regularitat poden mantenir lúcids els malalts durant bastant de temps i permetre que aprenguin o tornin a aprendre coses senzilles.

Els malalts tenen temps i consciència suficient per adonar-se, per desgràcia, de la degradació del seu estat i de la seva destrucció mental.

En els nostres dies, la causa de la malaltia d’Alzheimer és encara una desconeguda, tot i que són nombrosos els investigadors que, a tot el món, treballen en la resolució del problema.

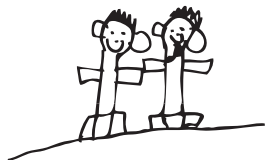
A pesar dels avançaments en la investigació, tan sols es poden reduir alguns símptomes, tals com ara l’insomni, l’alteració de la deambulació, l’agressivitat, el nerviosisme, la depressió, l’ansietat, etc. Els investigadors no disposen de cap tractament específic, ni per curar ni per frenar l’evolució de la malaltia, almenys en humans. El 9 de febrer d’aquest any, al portal d’internet de la revista *Science* es va publicar un article¹ on s’explica que s’ha descobert que un fàrmac anomenat bexarotè (nom comercial Targretin) és capaç de contrarestar alguns dels efectes de la malaltia en ratolins, mostrant millores en el seu acompliment cognitiu, social i olfatiu. El neuròleg Gary Landreth, tot i la seva cautela i assegurant que encara és necessària molta investigació, subratlla que la troballa és “particularment emocionant” perquè obre les portes a una potencial teràpia per l’Alzheimer. Ens toca tenir paciència, com deia l’escriptor grec Plutarc (46-125): *“La paciència té més poder que la força”*.

I mentre esperem que arribi una cura, què cal fer?

Veus com la vida d’una persona que estimes va desapareixent, com una espelma que es va consumint lentament. Els seus records es van difuminant; recorda qui ets, però no el teu nom, més tard triga més a saber qui ets, fins que finalment t’oblida del tot, et converteix en una desconeguda que de tant en tant et presentes davant seu i li parles de coses que no entén, tot i difuminar un petit somriure.

El 9 de febrer de 2012 la meua estimada àvia Tomasa va perdre la batalla, després de 14 llargs anys d’intens combat, contra un enemic temut, poderós i, per ara, invencible anomenat Alzheimer. Durant aquesta llarga dècada de lluita constant no va estar mai sola: el seu gran amor, el seu marit, el meu avi Ginés, amb l’ajuda dels meus pares, va estar amb ella en tot moment, sense defallir ni un instant. Ha estat al seu costat a tothora, demostrant una fortalesa i un coratge excepcionals, dedicant cada segon de la seva vida al seu benestar i comoditat.

¹ Cramer, Paige E, et al. (2012). “ApoE-Directed Therapeutics Rapidly Clear -Amyloid and Reverse Deficits in AD Mouse Models”. Revista *Science*, vol. 335, n. 6075, pàg. 1503-1506.
www.sciencemag.org (pàgina principal)
neurowww.cwnu.edu/_media/redirect/science-2012-cramer-science.1217697-1.pdf. (article complet)

El dia que va decidir tenir cura d'ella fins al final no era del tot conscient del gran pes i la responsabilitat que assumia. Va assumir una gran càrrega tant física com psíquica i es va responsabilitzar totalment de la vida de la meua àvia: medicació, higiene, atencions, alimentació..., i ha fet tot això i més pagant un gran preu: la seva independència, el seu temps lliure i les trobades amb les seves amistats. Però per ell tot això era prescindible, ja que tota la seva vida girava a l'entorn d'una sola, única i imprescindible persona: la seva dona. *"Pots ser solament una persona per al món, però per a alguna persona tu ets el món"* (Gabriel García Márquez, escriptor colombià, premi Nobel).

És dur veure com l'experiència i les vivències dels anys es van convertint en pols; com més de mig segle de matrimoni s'esfuma i com la teua dolça, adorable i alegre dona, que cuinava com els àngels, amb la qual passejaves i havies compartit tants moments, es va convertint en una dona trista, callada, amb mirada absent, que no et recorda, ni a tu, ni als fills, ni a germans, ni a néts, sense saber com menjar, com seure, com fer les seves necessitats, a la qual has de vestir, rentar, pentinar, donar menjar i infinitat de coses més. És dur veure com una vida s'esmicola davant teu sense poder fer res per evitar-ho.

I en aquesta situació..., com continues endavant? Com pots evitar no rendir-te, no enfonsar-te?... Per què val la pena lluitar? Per què no abandonar? Quin motiu impedeix deixar-ho tot i fugir? La resposta a aquesta pregunta és molt senzilla: l'AMOR, el gran amor que sentia envers ella. L'amor li proporcionava la força que feia que continués lluitant, l'energia per no defallir, l'aliment del qual es nodria, ja que sense ella la vida no tindria cap mena de sentit.

Petits *flashbacks* del passat em tornen a la ment, fent créixer dins meu un sentiment de nostàlgia. Mentre observo velles i belles fotografies oblidades, recordo tendres moments als gronxadors d'un parc; una avellanada plena d'avellanes; al saló de casa, rient sense parar mentre explicava alguna anècdota; els dinars dominicals amb la família i desitjant assaborir aquells deliciosos àpats; les passejades a la pineda cercant pinyes amb molts pinyons; l'escalfor de les flames de la vella estufa de ferro; el contacte d'aquella mà agafant la meua..., bells moments que no es tornaran a repetir però que restaran dins meu per sempre.

Tinc molt bons records de la meua àvia i, tot i que ja no pot ser, m'agradaria poder tornar a veure la seva mirada d'alegria d'antany, de poder contemplar el seu bell somriure, de tornar a sentir el meu nom a través dels seus llavis... Sóc una ingènua desitjant-ho? Des de sempre, i

en aquests moments encara més, l'estimació i admiració envers el meu avi ha estat i és innegable, i és precisament per aquest motiu que ara és a nosaltres a qui ens toca tenir-ne cura, perquè en aquestes circumstàncies la soledat és més perillosa que qualsevol malaltia.

Vull compartir amb tots vosaltres un petit escrit de la Mare Teresa de Calcuta, dedicat a tots aquells que alguna vegada han perdut algun ésser estimat, perquè no oblideu mai que la vida es nodreix d'esperança i il·lusió i que mai hauríem de perdre cap de les dues coses. Diu així:

No he mort.

Només me'n vaig anar abans i no vull que em recordin amb llàgrimes com aquell que no té esperança.

No he mort;

encara que el meu cos no hi sigui,
sempre la meua presència es farà sentir.
Seré el silenci de la nostra llar que tant compartim,
seré la brisa que besarà els seus rostres,
seré un record dolç que assisteixi a la seva memòria,
seré una pàgina bonica de la seva història.

Perdó a tots,

vaig prendre únicament un dels trens anteriors
i se'm va oblidar dir-los...

No estic morta, només me'n vaig anar abans.

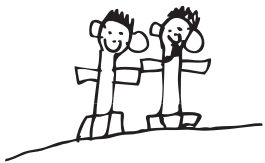
No temis, segueixo aquí, sempre, sempre,
estaré al teu costat.

Sense un cor ple d'amor i sense unes mans generoses,
és impossible guarir un home malalt de la seva solitud.

Mentre escric aquestes línies, la meua mirada s'ha tornat borrosa a causa de les llàgrimes que s'amunteguen per sortir, i no les aturo, les deixo fluir lliures, ja que són el reflex del sentiment que duc a dins. Ara mateix només hi ha una cosa que m'importi, unes paraules i un sentiment que simbolitzen la meua estimació vers la meua àvia, unes paraules que, si em permeteu, vull deixar escrites en aquestes pàgines:

ET TROBO A FALTAR I MAI T'OBLIDARÉ!

Cristina Grabulosa Hernández

“Au, companys, enarborem-la”

El dia 29 d'abril del 2012, la directora de l'escola Sant Jordi, Núria Lamuà i Grau, va fer el parlament de la hissada oficial de la senyera plantada al costat de l'església de Sant Julià. Aquí us fa arribar les seves paraules.

Bon dia a tothom. Se'm va demanar unes paraules en aquest acte oficial d'inauguració d'aquesta senyera... En aquell moment, vaig pensar, i així ho vaig expressar: Per què jo?, o més ben dit, per què la representació de l'escola?

Crec que l'escola, la nostra escola, com la majoria de les escoles de Catalunya, representa un espai d'integració, d'unió, on tothom hi és benvingut i benvinguda, sigui quina sigui la seva ideologia política, la seva creença religiosa, la seva parla o el seu color de pell... L'escola som tots, i junts la fem funcionar cada dia... Penso que aquesta senyera vol acomplir i compartir aquests mateixos valors. En aquests moments en què el nostre país, la nostra història, els nostres trets d'identitat i la nostra llengua es veuen atacats des de tots costats, on sota l'expressió “crisi econòmica” també ens volen retallar els nostres drets com a persones, iniciatives com hissar una bandera en un dels punts més alts del municipi dóna il·lusió, dóna esperança en el futur i ens encoratja a continuar treballant pel nostre país, a continuar treballant per Catalunya.

Tant de bo aquesta senyera que avui oneja, com totes les que onegen a qualsevol racó de Catalunya, serveixi per unir-nos a tots sota un mateix objectiu: treballar junts per continuar construint ponts de diàleg. Només així ens en sortirem.

Permeteu que acabi amb unes estrofes del poema “El cant de la senyera”, de Joan Maragall:

**Al damunt dels nostres cants
aixequem una Senyera
que els farà més triomfants.**

**Au, companys, enarborem-la
en senyal de germandat!
Au germans, al vent desfem-la
en senyal de llibertat!
Que voleï! Contemplem-la
en sa dolça majestat!**

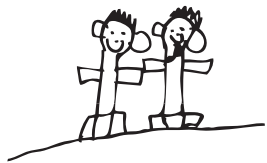
**Oh bandera catalana!,
nostre cor t'és ben fidel:
volaràs com au galana
pel damunt del nostre anhel:
per mirar-te sobirana
alçarem els ulls al cel.**

Felicitats a tots i totes que heu fet possible aquesta entranyable iniciativa.

Moltes gràcies!

La directora de l'escola Sant Jordi, Núria Lamuà, fent el parlament.

El grull i el collaret de colors

On ara s'aixequen els immensos gratacels de la ciutat, fa molt de temps hi havia un bosc frondós habitat per tota mena d'animals. En un dels arbres més esponerosos, un esquirol s'hi havia construït un petit cau. La porta era de color vermellós, feta amb branquillons de cirerer d'arboç, d'on sortien flors blanques amb la corol·la en forma d'esquella. L'esquirol havia moblat l'única estança del cau amb un senzill llit de palla per dormir més còmodament i una tauleta de suro al costat per desar-hi els llibres i un diminut rellotge de sorra que un dia havia trobat tot passejant. A les parets, li agradava penjar-hi fulles fresques, de mides, colors i formes diferents, que recollia del bosc cada matí a primera hora. Davant mateix de la porta d'entrada, s'hi havia arreglat també una mica de terrassa, amb una taula i un parell de cadiretes de vímet, i una vela de falgueres per fer ombra i protegir-se de la intempèrie.

Un dia a mig matí, mentre jugava tranquil·lament entre els arbres, l'esquirol va trobar un collaret de colors molt vius en un niu de garsa abandonat. Sorprès, se'l va mirar enlluernat. Després, el va agafar d'una revolada i se'l va penjar al coll. Des d'aleshores, anava sovint a emmirallar-se a les aigües clares i netes d'un petit rierol no gaire lluny de casa seva i es quedava encantat mirant-se el collaret. Ni tan sols s'adonava que, a poc a poc, es feia fosc i encara tenia tot el cau per endreçar. I és que n'estava molt cofoi, del collaret, i mai no el deixava a ningú perquè tenia por de perdre'l. Només se'l treia del coll quan era l'hora de menjar i havia de pujar a les branques més altes dels arbres per recollir pinyons i castanyes. Llavors, amb molt de compte, agafava el collaret i l'amagava en un forat d'algun soc perquè

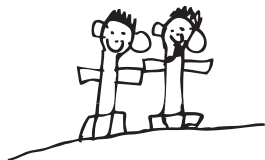
ningú no li pogués prendre mentre menjava. Quan ja estava ben tip, es rentava les mans i se'l tornava a posar al coll.

Una tarda d'estiu, però, un grull que caminava matusserament pel bosc va veure aquell collaret penjat del coll de l'esquirol i es va enaiguar. Feia molt de temps que en aquella contrada ningú no havia vist un grull, una criatura gegantina d'orelles grosses i punxegudes que deixaven entreveure un front boterut i un nas rodó i vermell partit en dues meitats. El grull, que només menjava carn podrida i bolets verinosos, era molt aficionat a robar tot el que podia als animals del bosc, sobretot objectes i estris lluent. I aquella tarda, a

l'hora de berenar, mentre l'esquirol menjava tranquil·lament, el guall va agafar d'una grapa el collaret i va fugir a corre-cuita. L'esquirol va començar a perseguir-lo desesperat, però el guall, que tenia unes cames gruixudes i llarguíssimes, anava molt de pressa, i quan l'esquirol va adonar-se que no el podria atrapar es va aturar sanglotant i va tornar al seu cau. En assabentar-se del robatori, els altres animals es van oferir a l'esquirol per ajudar-lo a recuperar el collaret, però de seguida van veure que no seria gens fàcil. L'esquirol, però, no es desanimava i va estar pensant tota la nit en la manera de prendre el collaret al guall. Finalment, els ulls se li van il·luminar: havia tingut una idea que portaria a la pràctica tan aviat com sortís el sol.

L'endemà, doncs, a trenc d'alba, enfilat a l'esquena del seu gran amic el mussol, va travessar volant muntanyes, planes i mars fins que va arribar al desert on el guall havia construït la seva monstruosa casa, feta de roques i sorra, i envoltada d'un tancat de romegueres seques. Estava mort de por, però se la va empassar i va trucar a la porta d'aquella mansió gegantina. Una portassa es va obrir lentament i un guall panxut i rabassut li va preguntar de mala gana què volia. L'esquirol li va demanar, amb la veu tremolosa, que li tornés el collaret. Però el guall no s'estava de romanços i no li va voler tornar de cap de les maneres, i, aixecant uns braços peluts i uns punys enormes, va cridar: «Vés-te'n de seguida si no vols morir esclafat.» Mentre parlava, ensenyava una bocassa oberta de galta a galta i unes dents ennegrides

que feia petar nerviosament les unes contra les altres. Però l'esquirol va saber mantenir la calma i li va fer una proposta: «Si em tornes el meu collaret et diré on pots aconseguir-ne un altre molt més gros i més bonic.» El guall, cobdiciós com tots els de la seva espècie, va acceptar de seguida. «Me'ls quedaré tots dos», pensava. Això sí, l'esquirol li va aclarir que per aconseguir-lo hauria d'esperar un dia que ploqués i fes sol, tot alhora.

En aquell desert, però, no hi plovia mai gaire i va haver de tenir molta paciència. Finalment, uns mesos després l'esquirol tornava a trucar a la porta de la casa del guall mentre un gran arc de Sant Martí es desplegava pel cel amb els seus vistosos colors. «Aquí tens el collaret que et vaig prometre», va dir l'esquirol al guall tot assenyalant l'arc de Sant Martí que es dibuixava a l'horitzó. «Veus?, allà tens la meitat del

collaret i rere les muntanyes hi trobaràs l'altra meitat», va assegurar-li. El guall, enlluernat en veure aquell mig collaret ple de colors penjant del cel, va sortir cames ajudeu-me per agafar-lo. No volia que ningú li prengués, però com més corria més se li allunyava i no l'atrapava mai. Mentrestant, l'esquirol havia entrat a la casa del guall i havia recuperat el collaret de colors. Quan va tornar al bosc, la primera cosa que va fer va ser deixar el collaret al mateix niu de garsa on l'havia trobat. D'aquesta manera, els altres animals també podrien jugar-hi i entre tots el protegrien més bé dels lladres.

I el guall? Sabeu què se'n va fer? Si algun dia veieu l'arc de Sant Martí rere els gratacels, fixeu-vos bé que entre els set colors hi ha una petita taca negra. Diuen que és el guall, ben convençut que encara empaïta el collaret que li havia promès l'esquirol.

Text: **Pere Gorgoll i Noell**

Il·lustracions: **Dani Ortiz Carbonés**

Conte publicat a la revista *Cavall Fort* (núm. 1149, de juny del 2010)

Les il·lustracions han estat fetes expressament per a la revista *L'Amic*.

Pere Gorgoll (Amer, 1962) és llicenciat en Filologia Catalana per la Universitat de Girona. L'any 2002 va guanyar el premi de Retrat Literari dels Premis Recull de Blanes, amb el treball *George Harrison o la silenciosa mística del beatle invisible*, i el premi de poesia Joan Llacuna d'Igualada, amb el recull de poemes *Desmemòria* (Viena, 2003).

Dani Ortiz (Girona, 1984) ha cursat els estudis de Disseny Gràfic a l'Escola Superior d'Art i Disseny d'Olot i és tècnic superior d'Arts Plàstiques i Disseny en Il·lustració.

Josep M. Folch i Torres

VISITA AL MNAC SENSE SORTIR DE CASA

De records de la nostra escola, no en falten, però un de molt emotiu és quan cada setmana rebíem *En Patufet*, de l'insigne escriptor Josep M. Folch i Torres, que amb la seva revista ajudà menors i adults a llegir en català. Els mestres hi col·laboraven posant sovint per deures que féssim un comentari d'algun conte, historieta, acudit, etcètera, del setmanari, que s'edità des de l'any 1910 fins al 1938.

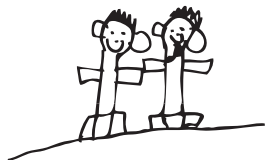
El 1915 el Sr. Folch i Torres publica la primera historieta amb el títol de "Pàgines viscudes", i n'hi va publicar centenars, il·lustrades sempre pel dibuixant Joan G. Junceda, que van constituir un gran èxit de vendes d'*En Patufet*, contribuint a la normalització de la llengua catalana, completant l'edició setmanal. Normalment les seves pàgines eren llegides pels diferents familiars, junt amb alguns fulls solts (plecs) que es guardaven per formar una de les novel·les que

l'autor escrivia mensualment. Dit autor, amb *En Patufet* va aconseguir un èxit popular mai més assolit per cap altre escriptor en català. Amb ell, la revista va arribar a una tirada de 65.000 exemplars i aproximadament 325.000 lectors setmanals. Sembla que de les novel·les mensuals que apareixien a la Biblioteca Patufet se'n feia una tirada d'entre 20.000 i 40.000 exemplars. En les seves "Pàgines viscudes", ens sorprenia amb els noms de pila dels seus personatges, que no solien ser com els més corrents dels nois i noies de la Colònia, per exemple Maria, Carme, Josep, Joan, etcètera, sinó d'altres que trobàvem més escaients però quasi desconeguts per nosaltres.

Josep M. Folch i Torres va néixer a Barcelona l'any 1880. De formació autodidacta, va començar escrivint a *La Renaixença*, *El Poble Català*, *Joventut* o *D'Ací i d'Allà*. Va dirigir la revista *L'Atlàntida* i els setmanaris *La Tralla*, i el *¡Cu-Cut!*, d'orientació nacionalista. Ja fou detingut durant una manifestació de protesta de l'Onze de Setembre de 1901, davant el monument a Rafael de Casanova, convocada per alguns joves d'Unió Catalanista. També va ser detingut i processat per la publicació d'un número commemoratiu de la independència de Cuba i hagué de fugir a l'exili a França (1905-1908). Un dels seus fills, Jordi Folch i Camarasa, va morir defensant la República a la batalla de l'Ebre, a la Guerra Civil espanyola.

Folch i Torres també va escriure teatre per a nens, com ara *Els Pastorets* (1916), l'obra més representada de la producció teatral catalana, o *La Ventafocs* (1920), entre altres.

Recollit per Pere Motjer

Propostes culturals

“LA CAIGUDA DELS GEGANTS”

Es va poder evitar la primera guerra mundial? Quins interessos tenien els alemanys i els anglesos en aquest conflicte? Per què els Estats Units van trigar tant a intervenir? Tots aquests interrogants els va desgranant Ken Follett en la primera entrega d'una trilogia que pretén explicar l'evolució europea al llarg del segle XX.

Aquest és, segons l'autor, “el projecte més ambiciós” que s'ha proposat fins ara. Han calgut moltes hores de treball i lectures històriques per no cometre cap errada. Ell mateix explica que si d'un fet no n'està segur no l'introdueix a la trama. És, evidentment, una novel·la i per tant les situacions i els diàlegs són inventats però sempre seguint una regla: només fa dir als personatges allò que els protagonistes reals podrien haver dit.

A partir d'aquestes premisses l'autor, amb el seu estil tan característic, va introduint famílies de diferents països que es van trobant al llarg de la història: uns miners gal·lesos, uns aristòcrates alemanys i uns altres d'anglesos, uns polítics nord-americans i dos germans russos.

Enllaça amb aquesta trama la lluita de les dones pel dret a vot i la revolta soviètica amb el triomf bolxevic, aconseguint així implicar tres fets coetanis en els inicis del s.XX que van suposar un gran canvi social.

La família Williams lluita en favor de la igualtat social: des del paper sindicalista del pare a la lluita pel dret al vot de la filla passant pel desacord del germà en la primera guerra mundial. Una família que es veurà enllaçada amb els Fitzherbert, aristòcrates anglesos que defensen la política colonial anglesa i el man-

teniment d'una classe noble pel damunt de la resta de ciutadans. Dues famílies que es veuran immerses en lluites de poders, enamoraments i odis a parts iguals.

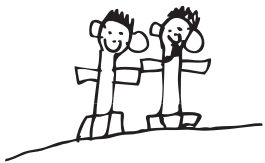
Paral·lelament, els Ulrich són aristòcrates alemanys amb amistats i amors anglesos que hauran de triar entre salvar l'honor de la seva pàtria o servir els seus desitjos més personals. Dues famílies aristòcrates amb bona relació que es veuran enfrontades per la posició dels seus governs enfront l'hegemonia europea. Un conflicte que s'allargarà més del previst i que no arribarà al final fins a l'aparició dels nord-

americans, representats per la família Deward que es relacionen amb els personatges anteriors a nivell diplomàtic i que ens aniran desgranant el perquè es va arribar a una situació tan tràgica. I finalment dos germans russos separats pels seus destins i allunyats del seu somni americà que viuran i protagonitzaran la revolució russa amb la caiguda de l'antic règim a favor dels Bolxevics.

La trilogia continuarà amb la segona guerra mundial. És destacable el treball de documentació de l'autor en la guerra civil espanyola, la qual és entesa com “l'avantsala de la segona guerra mundial” i en especial al descobriment de la singularitat catalana que Follett explica com a “molt interessant”. Un exemplar que s'espera per aquest any 2012.

Finalment, l'últim volum el situa en el període de la guerra freda i fins a la caiguda del mur de Berlín. S'espera que el tingui enllestit el 2014 i clourà un segle de formació territorial i de poder, irònicament construïda a partir de la destrucció i les guerres.

Àngel Pubill

Un estiu de descobertes

QUI FOU AQUESTA DONA?

Per a molts de nosaltres el nom de Lisa Gherardini no ens aporta gaire informació. Però si diem que va ser la model del quadre la *Mona Lisa* de Leonardo da Vinci, de seguida ens en vindrà la imatge al cap.

Aquest estiu s'ha descobert la seva tomba (o això esperen poder demostrar), al convent de Santa Úrsula de Florència.

El 2011 el Comitè Nacional per la Valorització dels Béns Històrics, Culturals i Ambientals va iniciar les excavacions per aconseguir trobar les restes de la dama. Una tasca que es presumia difícil, ja que en aquest convent hi resten nombroses tombes que daten del segle XIV al XVI.

L'arqueòloga Valeria D'Aquino explica que el convent es trobava molt a prop de la casa de la dona i que en el claustre només hi ha enterrades dues dones: Lisa Gherardini i la noble Maria del Riccio.

Actualment s'estan fent proves de carboni 14 per datar l'esquelet trobat i es practiquen reconstruccions facials a partir de tecnologies d'imatges en tres dimensions per poder establir si coincideix amb el retrat.

Àngel Pubill

La Cuina de...

L'AMPARO MADEO

A més de ser una gran cuinera, és una magnífica buscadora de bolets i els sap cuinar de moltes maneres. L'any passat se'n van fer molts i una bona opció va ser congelar-los i així poder-los menjar durant l'any.

Com congelar els bolets

Per congelar els bolets, cal netejar-los ben nets i passar-los per la paella (sense oli) perquè alliberin l'aigua. Quan ja s'ha evaporat tot el líquid, els deixem refredar i els embossem. I ja els podem posar al congelador.

Peus de porc amb albergínies

Ingredients (per a 4-5 persones):

- Quatre peus tallats en quatre trossos
- Una ceba una mica grossa
- Un tomàquet
- Ametlles, pa torrat, all i julivert
- Dues o tres albergínies
- Oli, sal, pebre i farina

Preparació:

Agafarem una olla i hi posarem a bullir dues hores els peus de porc, una ceba, una fulla de llorer i un parell de claus.

Una vegada cuits s'escorreran però guardarem una mica d'aigua per després posar-la a la cassola.

Passarem els peus de porc per farina i els fregirem. Enfarinarem també les albergínies i les fregirem en la mateixa paella.

En una cassola farem el sofregit de ceba i tomàquet. Quan comenci a bullir hi afegirem la picada d'ametlles, all i julivert, un trosset de xocolata. També l'aigua que havíem guardat de la cocció i sal i pebre a gust del consumidor.

Finalment hi posarem les albergínies a fer la xup-xup aproximadament uns 30 minuts, removent amb cura la cassola.

I ja es poden servir. Que vagi de gust!

